

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

ОСИГУРАНИКА

**ТЕМА БРОЈА: Скупштина Србије усвојила измене
Закона о раду и Закона о пензијском и инвалидском
осигурању; оба закона ступила на снагу 29. јула**

**ГОВОРНИ АУТОМАТ
0-24h: 0700/017-017
по цени локалног
позива
или: 011/30-60-680**

У ПЕНЗИЈУ ПО НОВОМ ОД 1. ЈАНУАРА 2015.

Косидба на Рајцу

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

ДИРЕКТОР:
Драгана Калиновић

**ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ
УРЕДНИК:**
Милена Јовановић

РЕДАКЦИЈА:
Булевар уметности бр. 10,
11070 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:
011/2017-437
факс: 2017-437

**РЕДАКЦИЈА ЗА
ВОЈВОДИНУ:**
Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@piovoj.rs

ШТАМПА:
Штампарија
Службени гласник

ОГЛАШАВАЊЕ:
011/2017-437

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:
www.pio.rs/glasosiguranika

КОНКУРС ВОЛОНТЕРСКОГ СЕРВИСА ОПШТИНЕ ЗВЕЗДАРА

Креативно о старости и старењу

Волонтерски сервис и Одељење за друштвене делатности београдске општине Звездара расписали су конкурс за најинспиративнију, најкреативнију, најпоруку и најидеју о достојанственој, успе-

а понајвише уверења да си потребан некоме и да је неко потребан теби, да се осећаш корисним. Зато је циљ конкурса да афирмише позитивну слику о старости, старењу и старијим људима, активну и достојан-

Те своје поруке, искуства, размишљања, прозу и поезију, ликовне радове и фотографије аутори могу послати до 15. септембра 2014, поштом или предајом на писарницу у шалтер сали ГО Звездара (Булевар кра-

шној, испуњеној старости и старењу. Из општине Звездара позивају све оне који су у трећем добу или му се приближавају, или, пак, озбиљно и одговорно о њему размишљају, као и децу и младе који воле и поштују баке и деке, да пошаљу своје писане или куцане приче (до две стране или 4.000 карактера), поезију (до две стране), цртеже, слике, занимљиве фотографије, снимке. Дакле, дозвољена су сва животна доба, све форме и технике.

Треће доба је, како кажу у општини Звездара, и свет нових могућности и циљева, стицања нових знања и вештина, свет путовања, дружења, казивања и преношења мудрости,

ствену старост, међугенерациску солидарност и одговорно старење на главну тему – „Моја генерација о старости“.

Креатори конкурса предлажу и теме о којима учесници могу да размисле, а потом и пошаљу свој рад, а то су: Умеће старења, Међугенерациске поруке о старењу, Лепша страна трећег доба, Радост трећег доба, Мале тајне здравог старења, Додати живот годинама, Како желим да остарим и Годи-не и ја.

Један аутор, како предвиђају правила конкурса, може да пошаље највише три рада. Сваки рад треба потписати именом, презименом, адресом и контакт телефоном.

ља Александра 77), насловљено на Одељење за друштвене делатности – Конкурс. Радови се могу послати и електронски на и-мејл адресу: volonterski.servis@zvezdara.org.rs.

Организатори конкурса поручују да ће најуспешнији радови и поруке бити награђени, а проглашење победника и додела награда заказани су за 1. октобар ове године. Организатори напомињу и да задржавају право да пристигле радове јавно представе и објаве у циљу афирмације позитивне слике о старости и старењу и унапређења видљивости свакодневног живота најстаријих суграђана.

Ј. Оцић

УСВОЈЕНЕ ИЗМЕНЕ ЗАКОНА О РАДУ И ЗАКОНА О ПИО

Нови услови за пензију од 1. јануара идуће године

Посланици Скупштине Србије усвојили су, 18. јула ове године, измене Закона о раду и Закона о пензијском и инвалидском осигурању. Оба ова закона ступила су на снагу 29. јула, а Закон о изменама и допунама Закона о ПИО примењује се од 1. јануара 2015.

Измене Закона о ПИО доносе низ новина, а најважнија се

тиче изједначавања старосне границе за пензионисање жена и мушкараца на 65 година живота. Члан 19 новог закона каже да осигураник стиче право на старосну пензију када наврши 65 година живота и најмање 15 година стажа осигурања, или када наврши 45 година стажа осигурања. Старосна граница за жене ће се подизати постепе-

но до 2032. године, и то по шест месеци годишње до 2020, а затим по два месеца сваке наредне године.

Према одредбама новог закона, осигураник може отићи и у превремену старосну пензију, на коју стиче право кад наврши најмање 40 година стажа осигурања и најмање 60 година живота. И ова граница се подиже

постепено, те осигураник стиче право на превремену старосну пензију кад наврши:

1) у **2015** – 40 година стажа осигурања и најмање 55 година живота (мушкарац), односно 36 година и четири месеца стажа осигурања и најмање 54 године и четири месеца живота (жена);

2) у **2016** – 40 година стажа осигурања и најмање 55 година и осам месеци живота (мушкарац), односно 37 година стажа осигурања и 55 година живота (жена);

3) у **2017** – 40 година стажа осигурања и најмање 56 година и четири месеца живота (мушкарац), односно 37 година и шест месеци стажа осигурања и најмање 55 година и осам месеци живота (жена);

4) у **2018** – 40 година стажа осигурања и најмање 57 година живота (мушкарац), односно 38 година стажа осигурања и најмање 56 година и четири месеца живота (жена);

5) у **2019** – 40 година стажа осигурања и најмање 57 година и осам месеци живота (мушкарац), односно 38 година и шест месеци стажа осигурања и најмање 57 година живота (жена);

6) у **2020** – 40 година стажа осигурања и најмање 58 година и четири месеца живота (мушкарац), односно 39 година стажа осигурања и најмање 57 година и осам месеци живота (жена);

7) у **2021** – 40 година стажа осигурања и најмање 59 година живота (мушкарац), односно 39 година и четири месеца стажа осигурања и најмање 58 година и четири месеца живота (жена);

8) у **2022** – 40 година стажа осигурања и најмање 59 година и шест месеци живота (мушкарац), односно 39 година и осам месеци стажа осигурања и најмање 59 година живота (жена);

9) у **2023** – 40 година стажа осигурања и најмање 60 година живота (мушкарац), односно 40

МИНИСТАР АЛЕКСАНДАР ВУЛИН О ИЗМЕНАМА ЗАКОНА

Ничија права неће бити угрожена

Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Александар Вулин, изјавио је да изменама Закона о ПИО нико није ускраћен ни за једно право и да су о том закону сва надлежна министарства дала своје мишљење.

– Реч је о „математичком закону“ у којем се законска регулатива прилагођава регулативи Европске уније. Србија има најнижи праг за одлазак у пензију и то је неодрживо. Морамо доћи до изједначавања одласка у пензију мушкараца и жена, то изједначавање ће трајати до 2032. године. Ми имамо

1,7 милиона пензионера, а по економским правилима требало би да буде три запослена на једног пензионера. То би значило 5,1 милион запослених у земљи са седам милиона становника, што није могуће. Измене овог закона ће донети значајне уштеде по питању бенефицираног радног стажа, који су изгубили они који није ни требало да га имају, јер није исто да ли сте рудар или радите у администрацији рудника. Закон ће у наредних десет година уштедети 5,35 процената бруто друштвеног производа и ничија права неће бити угрожена, већ ће се мало спорије ићи у пензију – истакао је Вулин.

Говорећи о одредбама новог Закона о раду, министар је нагласио да је сигуран да ће оне позитивно утицати на живот грађана Србије, јер закон никако не иде на штету радника, већ искључиво на заштиту запослених која је свакако појачана.

– Основни циљ измена Закона о раду је по-

већање запослености и обезбеђивање правне сигурности како за послодавце, тако и за запослене. Србија има разлога да буде задовољна, јер ће се њиме помоћи тржишту рада да се развије, раднику да сачува посао, а послодавцу да унапреди свој посао и заради. Ово није закон о отпуштању, већ закон о запошљавању и новим радним местима и очекујем да ће се први позитивни ефекти видети већ следеће године, и то ће грађани моћи да осете како по броју запослених, тако и по уређенијем тржишту рада. Проблем запошљавања не може да се реши једним законом, али усвајањем свих реформских закона, државним субвенцијама и штедњом, те смањивањем дефицита, могло би да се дође до решења. Најдужи пут почиње једним кораком и ово је тај корак – рекао је за медије Александар Вулин, министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

Г. О.

година стажа осигурања и најмање 59 година и шест месеци живота (жена).

Висина превремене старосне пензије одређује се на исти начин као и висина старосне пензије, с тим што се износ тако одређене пензије трајно умањује за 0,34 одсто за сваки месец пре навршених 65 година живота за осигураника мушкарца од 1. јануара 2015, а за жене од 2032. године (чл. 70а). У међувремену ће се женама превремена пензија одређивати умањењем старосне пензије за 0,34 одсто за сваки месец одласка у пензију пре навршених година живота датих у табели.

ПРЕВРЕМЕНА СТАРОСНА ПЕНЗИЈА - ЖЕНЕ*

* уз најмање 15 година стажа осигурања

2015. г.	60 г. и 6 мес.
2016. г.	61 г.
2017. г.	61 г. и 6 мес.
2018. г.	62 г.
2019. г.	62 г. и 6 мес.
2020. г.	63 г.
2021. г.	63 г. и 2 мес.
2022. г.	63 г. и 4 мес.
2023. г.	63 г. и 6 мес.
2024. г.	63 г. и 8 мес.
2025. г.	63 г. и 10 мес.
2026. г.	64 г.
2027. г.	64 г. и 2 мес.
2028. г.	64 г. и 4 мес.
2029. г.	64 г. и 6 мес.
2030. г.	64 г. и 8 мес.
2031. г.	64 г. и 10 мес.

Износ превремене старосне пензије може се умањити највише до 20,4 процента.

Када је реч о тзв. бенефицираном стажу, осигуранику који је на радним местима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем провео најмање 2/3 од укупно навршеног стажа осигурања, старосна граница за стицање права на старосну пензију снижава се зависно од степена увећања стажа за по једну годину, и то:

1) за сваких пет година проведених на радном месту, односно послу на коме се ефективно

Шта је ново у Закону о раду

Међу важним променама које доноси нови Закон о раду јесте и то што се рад на одређено време продужава на две године, а у случају када је послодавац новоосновано правно лице, може трајати и до 36 месеци.

Право на накнаду за минули рад од 0,4 одсто по години стажа сада важи само за рад код актуелног послодавца. Запослени имају право на накнаду за ноћни рад од 26 одсто, али не и за сменски рад.

По одредбама новог закона, запослени стице право на коришћење годишњег одмора већ после месец дана непрекидног рада. Новина је и то да радник губи право на накнаду за неискоришћен годишњи одмор, изузев ако добије отказ. Тада има право на новчану накнаду у висини основне зараде увећане за минули рад сразмерно неискоришћеним данима одмора. Током годишњег одмора запослени ће примити накнаду зараде у висини просечне зараде у претходних 12 месеци.

У случају венчања, порођаја супруге, тешке болести чланова породице или њихове смрти, запослени има право на плаћено одсуство од пет дана.

При одласку у пензију послодавац је дужан да запосленом исплати отпремнину у висини две просечне зараде у Републици Србији.

Нови закон штити труднице и спречава послодавца да их прогласи вишком а та права су проширена и на дојиље. Први пут се законом дефинише и рад са непотпуним радним временом и рад на даљину, и то тако да ти запослени морају да имају исте услове рада као и они који раде с пуним радним временом.

Уводи се и нови институт – обрачунски листић за зараду (који има снагу извршне исправе) помоћу којег ће радници преко надлежног суда лакше долазити до неисплаћене зараде.

Закон сада одређује и повреде радних обавеза, односно прецизно прописује када радник може да добије отказ.

Г. О.

проведених 12 месеци рачуна у стаж осигурања као 14 месеци;

2) за сваке четири године проведене на радном месту, односно послу на коме се ефективно проведених 12 месеци рачуна у стаж осигурања као 15 месеци;

3) за сваке три године проведене на радном месту, односно послу на коме се ефективно проведених 12 месеци рачуна у стаж осигурања као 16 месеци;

4) за сваку једну годину и шест месеци проведених на радном месту, односно послу на коме се ефективно проведених 12 месеци рачуна у стаж осигурања као 18 месеци.

За занимања као што су руда-

ри и балерине не мења се доња старосна граница, односно они који раде на оваквим радним местима и даље ће моћи у пензију са 50 година.

Новина у усвојеном Закону о ПИО је и посебан стаж за жене које су родиле једно или двоје деце. До сада се жени која је родила троје деце у посебан стаж урачунавало време у трајању од две године, а од 1. јануара 2032. посебан стаж у трајању од годину дана добиће жене са двоје деце, док ће женама које су родиле једно дете припасти посебан стаж у трајању од шест месеци. Треба рећи да посебан стаж, за разлику од стажа осигурања,

није услов за остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања, с обзиром да је то време изван осигурања, за које се не уплаћују доприноси. Дакле, овај стаж није од значаја за остваривање права на старосну, односно превремену старосну, инвалидску или породичну пензију, али пошто се приликом утврђивања висине пензије узима у обзир укупан пензијски стаж, посебан стаж може утицати на висину пензије.

У наредним бројевима „Глас осигураника“ детаљније ћемо се бавити појединачним одредбама новог Закона о ПИО.

Редакција

Без трошкова за кориснике

Корисници пензија и осталих права који имају пребивалиште у Републици Србији до сада су могли да изаберу један од три начина на који ће им Фонд ПИО исплаћивати пензију, односно новчану накнаду – на текући рачун, на кућну адресу или на рачун установе у којој је корисник смештен. Поред ових постојећих, Фонд за своје кориснике од 1. августа уводи нову могућност исплате пензија и новчаних накнада. О томе смо разговарали са Сузаном Воркапић, начелницом Одељења за исплату пензија у Сектору за финансијске послове.

– Фонд је омогућио нови начин готовинске исплате пензија и новчаних накнада корисницима који имају пребивалиште на територији Републике Србије на шалтеру поште, тако што могу да изаберу пошту на чијем ће шалтеру подизати пензију, односно новчану накнаду, и за ту услугу неће имати никакве трошкове. Корисник који се определи за овај начин исплате требало би да изабере пошту која је најближа његовој кућној адреси у месту пребивалишта. На сајту Фонда www.pio.rs може се преузети списак испоручних пошта на чијем шалтеру корисници могу да подигну пензије, односно новчане накнаде, као и образац захтева за исплату пензија на територији Републике Србије, који би корисници требало да попуне и уз документацију, наведену на захтеву, доставе Фонду, обавезно уписујући поштански број поште за коју су се определили. Важно је напо-

менути да ће Фонд свакодневно преузимати ажуриране податке о поштама које је Јавно предузеће „Поште Србије“ одредило за обављање послова исплате на шалтеру за кориснике пензија – објашњава Сузана Воркапић.

И на шалтерима Фонда заинтересовани могу добити комплетну информацију у вези са списком испоручних пошта, као и образац захтева. Корисници који се определили за

кућну адресу и обавестити га о томе. Поред тога, Фонд ће кориснику доставити и образац захтева да би попунио поштански број испоручне поште, који треба да врати Фонду. Након тога, дакле када се испуне сви услови, наредна исплата пензије, односно новчане накнаде, биће извршена на шалтеру испоручне поште – каже Сузана Воркапић.

Важно је нагласити и да корисник који се определи за овај начин исплате подиже пензију на шалтеру поште искључиво лично и у целисти, односно подиже одједном цео износ који је утврђен на налогу за исплату.

У току коришћења права корисник, наравно, може променити начин исплате, а исплата пензија и других права може се реализовати и преко овлашћених лица.

Уколико корисник, коме се исплата врши на његов текући рачун отворен код банке, жели да промени пословну банку, потребно је да од банке преко које је вршена исплата достави пот-

врду о сагласности са променом начина исплате и овлашћење од банке код које је отворен нови текући рачун за пријем пензије. Уколико корисник жели да промени начин исплате и да пређе на исплату на кућну адресу или преко шалтера испоручне поште, потребно је да Фонду, уз потврду о сагласности банке са променом начина исплате, достави и попуњен образац захтева са потребном документацијом, односно попуњен поштански број испоручне поште за коју се определио.

В. Кадиф

исплату на шалтеру изабране поште, поред попуњеног захтева, треба Фонду ПИО да доставе фотокопију личне карте (испис са читача за чиповану личну карту), или избегличку легитимацију, односно зелени картон са уписаним јединственим бројем грађана, или евиденционим бројем за стране држављане и адресом на територији Републике Србије.

– Ако се деси да корисник поднесе захтев у којем се определио за исплату на шалтеру поште, а није попунио поштански број испоручне поште, Фонд ће извршити исплату на

НА ИНИЦИЈАТИВУ МИНИСТРА АЛЕКСАНДРА ВУЛИНА

Почела контрола домова за старе

Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Александар Вулин, започео је, 22. јула, акцију контроле и затварања нелегалних домова за старе и у Ковину је већ забрањен рад једног таквог дома. Министар је, заједно са инспекцијом, ненајављено посетио један дом за смештај старих особа у Ковину који је нелегално радио већ пет година.

– То је апсолутно недопустиво, тако нешто више неће бити могуће. Ово министарство неће дозволити да постоји више ниједан илегални дом за старе, нити илегални геронтолошки центар – рекао је Вулин, нагласивши да су у Ковину старе особе биле смештене без одговарајуће медицинске неге и одговарајућег уговора, будући да су ту биле смештене на основу уговора

са њиховом децом, а не са самим корисницима.

Министар је најавио да ће у наредном периоду бити појачана и контрола домова за смештај старих који раде са дозволом, јер старије особе треба да имају одговарајућу негу.

Александар Вулин је навео да је ово министарство, након недавних тврдњи покрајинског омбудсмана да се крше људска права у вези са

смештајем старих особа на територији Војводине, реаговало и послало одговарајућу инспекцију која је заједно са покрајинском инспекцијом утврдила да је стање у државним објектима добро. Према његовим речима, биће проверени и сви приватни објекти за смештај старих и више нико неће моћи да ради без дозволе и одговарајућих папира.

Г. О.

РАДНИ САСТАНАК ПРЕДСТАВНИКА РФ ПИО, ЗАВОДА ЗА СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ РС И ХРВАТСКОГ ЗАВОДА ЗА МИРОВИНСКО ОСИГУРАЊЕ

Постигнут споразум о електронској размени података

Разматран текст нацрта споразума о електронској размени података у области пензијског и инвалидског осигурања, укључујући и технички протокол у циљу његовог усаглашавања и потписивања

На основу договора са радног састанка одржаног у Загребу 27. и 28. марта ове године у вези са разменом података о смрти корисника права електронским путем, у Београду је почетком јула одржан дводневни радни састанак представника РФ ПИО, Завода за социјално осигурање РС и Хрватског завода за мировинско осигурање. Циљ је био постизање коначног договора у вези са електронском разменом података и усаглашавања текстова споразума о електронској размени података и техничког протокола између два фонда.

Српску делегацију предводио је Владимир Станковић, директор Сектора за остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања у РФ ПИО, а хрватску Теодора Мариновић, помоћник директора за спровођење правних прописа Европске уније и међународних уговора о социјалном осигурању у Хрватском заводу за мировинско осигурање (ХЗМО). Републички фонд за пен-

Са радног састанка у Београду

зијско и инвалидско осигурање на радном састанку представљали су Зоран Сутара и Александра Банић, саветници директора Фонда, Милица Матковић, начелник Одељења за обраду пензија

у Сектору информационих технологија, и Сузана Воркапић, начелник Одељења за исплату пензија у Сектору за финансијске послове. Завод за социјално осигурање Србије представљао је Милан Нешић, руководилац Групе за примену међународних уговора у области ПИО. Хрватски завод за мировинско осигурање предводили су Дамир Салар, помоћник директора за мировинско осигурање, Дејан Вукелић, помоћник директора за информатику, Јасминка Јадрић, в.д. управника Уреда за пројекте, и Анита Флањак, начелник Одељења за развој и пројектовања.

На састанку је разматран текст нацрта споразума о електронској размени података у области ПИО, укључујући и технички протокол у циљу његовог усаглашавања и потписивања. Представљени су и предлози

за будуће проширење обима електронске размене података која би обухватала и податке садржане у двојезичним обрасцима за спровођење Споразума између Савезне Републике Југославије и Републике Хрватске о социјалном осигурању.

Делегације су, после детаљног разматрања одредаба нацрта споразума о електронској размени података и техничког протокола, усагласиле текст споразума о електронској размени података у области пензијског и инвалидског осигурања и текст техничког протокола о електронској размени података, које су парафирали шефови делегација. Споразум ће ступити на снагу када га потпишу директори оба фонда што се очекује у наредних неколико недеља.

В. Анастасијевић

Успешно решен проблем ОИБ

Проблем у вези са особним идентификационим бројем (ОИБ), због којег је око девет хиљада корисника хрватских пензија који живе у Србији остало неколико месеци без својих примања, успешно је решен, каже за наш лист Теодора Мариновић, помоћник директора за спровођење правних прописа ЕУ и међународних уговора о социјалном осигурању у ХЗМО:
– Од 45.205 корисника пензија у Србији који своје припадности примају из Хрватске, око девет хиљада њих није имало особни идентификациони број због чега смо у октобру прошле године морали да им обуставимо исплату пензија. Од тада до сада за 96 одсто ових пензионера проблем је успешно решен тако што су добили ОИБ и исплата им редовно тече. Остало је још 428 корисника за које још нисмо решили проблем, али договорено је да то сада пређе у надлежност фондова јер је мало оваквих корисника међу којима неки, нажалост, нису више међу живима – објаснила је наша саговорница.

ДУГОВАЊА ЗБОГ НЕПЛАЋЕНИХ ДОПРИНОСА (2)

Како намирити дуг

У претходном броју писали смо о најчешћим разлозима због којих настаје дуг по основу доприноса за пензијско и инвалидско осигурање. У случају када осигураник дође у такву ситуацију, преостаје му да размотри могућности за намирење доспелих износа доприноса како би пронашао најповољније решење и што мање оптеретио кућни буџет.

Да би приступио намирењу дуга, осигураник пре свега мора да зна коме је заправо дужан. У Републици Србији одређена је надлежност Пореске управе за обрачун и наплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање и, по правилу, овај државни орган је први коме осигураник треба да се обрати да би проверио да ли према њему, као обвезнику уплате доприноса, постоји потраживање. Наравно, као и код сваког правила, и код овог постоје изузетци, које ћемо такође објаснити.

Надлежност Пореске управе

У случајевима када је Пореска управа утврдила да постоји потраживање по основу доспелих, а неплаћених доприноса за ПИО, што је најчешћи случај када је обавеза уплате доприноса настала по основу обављања самосталне делатности, или бављења пољопривредом, овај орган је и надлежан за наплату дуга. Износ дуга обрачунат је и утврђен према важећим основицама осигурања и стопама доприноса у време обављања делатности, а од дана доспећа неплаћених доприноса обрачунава се и законска камата.

Уколико је од обављања са-

мосталне делатности за коју доприноси нису плаћени протекао знатан временски период, дуг, због обрачуна камате, може да достигне значајан износ.

Да би се олакшала уплата доприноса дужницима, али и да би своја дуговања намирили и они осигураници који то можда нису ни планирали да учине, донет је Закон о условном отпису камата и мировању пореског дуга који је ступио на снагу 18. 12. 2012. године. Овај закон односи се на обавезе плаћања неплаћених јавних прихода који су доспели за плаћање до 31. 10. 2012. и омогућава дужницима да, ако испуњавају прописане услове, своје дуговање намире под знатно повољнијим условима – на месечне рате, уз мировање и отпис камате.

Дакле, сви осигураници којима је дуг по основу доприноса за ПИО утврдила Пореска управа, а дуг је доспео за плаћање до 31. 10. 2012, треба да провере да ли испуњавају услове за олакшице у намирењу дуга предвиђене поменутиим законом.

Важно је нагласити да се доприноси за пензијско и инвалидско осигурање, у поступку утврђивања стажа осигурања, сматрају намиреним тек када обвезник намири и основни дуг и камату, односно када намири основни дуг ако је камата отписана. Како је услов за отпис камате намирење основног дуга по основу свих јавних прихода, а не само доприноса за ПИО, осигураници треба да знају да намирење само главног дуга за доприносе не доводи до отписа камата, а самим тим период за који постоји дуг, чак и када је у питању само

камата, не може да се призна у пензијски стаж.

У неким случајевима Пореска управа осигуранике није задуживала доприносима за ПИО. Овакве ситуације су могуће и код обављања самосталне и пољопривредне делатности када по основу обављања тих делатности није благовремено поднета пријава, односно када је постојање својства осигураника по овим основима утврђено накнадно.

Када Фонд обрачунава доприносе

У случајевима када је својство осигураника утврђено решењем Фонда, попут својства осигураника по основу продуженог осигурања, по члану 15 Закона о ПИО (тзв. добровољно осигурање), по основу уговора о спровођењу пензијског и инвалидског осигурања (за самосталне професионалне делатности – музичари, новинари, спортисти, стручни преводиоци, естрадни уметници и сл.), или по основу рада у иностранству и слично, Фонд је надлежан да обрачуна и наплати доприносе за ПИО. У свим овим случајевима стручна служба надлежне организационе јединице Фонда провериће у којој мери су преостали дуг. Уколико је обавеза уплате доприноса утврђена у неком ранијем периоду, од дана доспећа рачуна се и законска камата, а уколико се својство осигураника тек утврђује, обавеза уплате доприноса обрачунава се према важећој најнижој основици и законској стопи доприноса, што уз благовремену уплату омогућава намирење доприноса без камате

чак и када се уплата односи на неки ранији период осигурања.

Дакле, уколико вам обавезу уплате доприноса у време обављања делатности није утврдила ни Пореска управа, а ни Републички фонд ПИО, већ се она утврђује накнадно, обрачун износа доприноса врши се без урачунавања законске камате од периода за који је својство осигураника утврђено, али након утврђивања овог износа тече законска камата уколико се доприноси не намире у остављеном року.

Уколико осигураник не располаже потребним средствима за намирење доприноса, он то може да учини и по остваривању права на пензију, тако што ће му се од сваког месечног износа пензије одбијати једна трећина.

Треба нагласити да је Законом о ПИО одређено да се у пензијски стаж могу урачунати само периоди за које су плаћени до-

Мирослав Мирић

приноси, тако да право на пензију не може да се оствари ако осигураник не испуњава услове без урачунавања и стажа за који доприноси нису плаћени.

Уколико постоји дуг, о праву на пензију одлучује се привременим решењем, а по намирењу доприноса у пензијски стаж се урачунавају сви периоди осигурања и одређује се коначан износ пензије почев од дана остваривања права. То подразумева да ће се кориснику исплатити евентуална разлика због мање исплаћених износа, али и да може да дође до потраживања преплаћених износа уколико се утврди коначан износ пензије нижи од оног из привременог решења. Коначан износ пензије одређује се тек по намирењу свих доприноса и када се они односе на различите периоде осигурања навршене по различитим основима.

Мирослав Мирић

До краја године Закон о борачкој и инвалидској заштити

Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Александар Вулин, најавио је да ће ово министарство до краја године припремити Закон о борачкој и инвалидској заштити, јер је циљ да се једним законом обухвате сва права те популације.

Закон ће бити припремљен у сарадњи са борачким удружењима и струком и, према речима министра, са његовом израдом се неће журити да би се добио квалитетан закон.

– То треба да буде закон који ће прецизно регулисати права бораца и инвалида и њихових по-

родица, и све оно што су обавезе државе према том важном делу наше популације – навео је Вулин и додао да је Министарство које он предводи у свој назив додало реч „борачко“ да би показало колико је држави стало до свих који су се за ову земљу борили.

Министар је истакао да држава испуњава обавезе према инвалидима и борцима, али и да је добро да постоји само један закон за њих, те да ће тај закон бити за наредних 50-60 година, будући да ће обухватити и младе борце, али и породице свих бораца.

Средства за очување рибљег фонда Војводине

У оквиру рибарског подручја „Србија – Војводина“, у Покрајини постоји 12 корисника који управљају на 19 риболовних подручја. Недавно је Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине, ради заштите, унапређења и одрживог коришћења рибљег фонда, подржао кориснике делова овог рибарског подручја са 17,4 милиона динара. За седам јавних предузећа обезбеђено је 12,7 милиона динара, за три приватна предузећа, која су такође корисници риболовних вода, издвојено је 3,7 милиона динара, док је за два удружења грађана одређено укупно 900.000 динара.

Према речима ресорног секретара, Слободана Пузовића, средства се додељују за набавку опреме, опремање рибочуварске службе и за обезбеђивање основних средстава за рад те службе, као и за порибљавање, санацију и унапређење рибљих станишта. Пузовић је истакао да су то и једина средства, усмерена корисницима риболовних вода, која се у Србији додељују за ове намене.

Рок за реализацију пројекта је децембар 2014, а добијена средства корисници морају реално да утроше и да их адекватно правдају, што значи да ефекти треба да буду видљиви и у области животне средине.

Нове основице осигурања

Од 1. августа важе нове основице осигурања за лица укључена у обавезно осигурање (члан 15) које ће се примењивати до 31. октобра ове године. Износ доприноса који се плаћа повећан је за 16,5 процената у односу на претходни период, пошто су зараде у другом кварталу порасле за 7,5 одсто, а изменама и допунама Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање стопа доприноса за ПИО повећана је са 24 на 26 процената.

Грађани који сами уплаћују допринос за пензије могу да се одреде за једну од 13 основица осигурања, независно од стручне спреме коју имају. Најнижа основица износи 35 одсто просечне републичке зараде из претходног тромесечја, а највиша пет просечних плата. То значи да ће се месечни издатак за допринос за ПИО у овом кварталу кретати од 5.646,16 до 80.659,80 динара (опширније на www.pio.rs).

Пожега: бесплатне стоматолошке услуге за пољопривреднике

Захваљујући подршци и средствима Министарства здравља Владе Србије, Дом здравља у Пожеги једна је од здравствених установа које су на конкурс изабране да спроводе програм побољшања здравствених услуга на локалном нивоу. У том смислу појешка Стоматолошка служба остварује пројекат по коме по-

љопривредни осигураници користе бесплатне услуге. Ради се о особама између 18 и 65 година, којих у селима појешке општине има око 15.000.

Први део пројекта који се односио на протетику трајао је четири месеца и тада су пољопривредни осигураници могле да добију бесплатне протезе, а у другој

фази програма, који траје до 15. септембра, пацијенти из свих појешких села бесплатно могу да користе све остале стоматолошке услуге. У оквиру пројекта планирана је и набавка стоматолошког материјала и опреме, тако да ће убудуће услуге стоматолошке службе бити квалитетније за све пацијенте.

Нови туристички програм у Београду

Туристичка организације Београда (ТОБ) обогатила је своју понуду програмом обиласка града „Београд Ваш домаћин“, који обухвата обилазак отвореним аутобусом и пловидбу бродом.

Домаћи и страни туристи у новом програму ТОБ-а могу уживати петком, суботом и недељом, а полазак је с Трга Николе Пашића у 19 часова. Након панорамског разгледања града, следи поглед на Београд с река.

Вожња бродом почиње у 20.30 и траје до 22 часа. По завршетку програма, туристички аутобус враћа посетиоце на Трг Николе Пашића.

Цена карте је 1.000 динара за одрасле и 500 динара за децу до 12 година, а могу да се купе у туристичком инфо центру у Кнез Михаиловој, у пословници БС турса, или у аутобусу непосредно пре почетка програма. Минималан број особа за реализацију туре је 10.

Просечна зарада у јуну – 44.883 динара

Просечна зарада без пореза и доприноса исплаћена у јуну 2014. године износи 44.883 динара, објавио је Републички завод за статистику. У поређењу с просечном зарадом без пореза и доприноса исплаћеном у мају 2014, номинално је виша за 1,6, а реално за 1,5 процената.

Просечна бруто зарада исплаћена у јуну 2014. године износи 61.992 динара,

што је у односу на просечну зараду исплаћену у мају 2014. номинално више за 1,7, а реално за 1,6 процената.

Према подацима Републичког завода за статистику, просечна зарада без пореза и доприноса исплаћена у јуну 2014. године номинално је виша за 1,1 одсто, а реално нижа за 0,2 процента од просечне зараде без пореза и доприноса исплаћене у јуну 2013. године.

Нови Београд: бесплатни излети

Општина Нови Београд и овог лета организује бесплатне једнодневне излете у нека од најпознатијих туристичких места у Србији, као што су Нови Сад, Палић, Врњачка Бања итд. Бесплатни излети намењени су новобеоградским пензионерима и женама до 60 година, али и најмлађим волонтерима који су током мајских поплава у згради општине радили на прикупљању помоћи угроженима.

На излете се иде аутобусима, уз пратњу стручног водича, а због безбедности најстаријих путника са њима иде и лекар. За све путнике обезбеђени су освежење и ланч пакети. Све информације о излетима и другим бесплатним садржајима могу се добити у Сервисном центру на број 011/785-0-785.

Поетски конкурс за „Златно доба”

У оквиру XII фестивала стваралаштва старијих „Златно доба”, у организацији Дневних центара и клубова ГЦ Београд, расписан је поетски конкурс. На конкурс могу да се пријаве особе које имају 60 година и старије, са пребивалиштем у Београду, уз посебан услов – да нису чланови Удружења књижевника Србије.

Тема конкурса је слободна, а учесници могу да доставе највише три необјављене песме настале у „златном” добу живота, уз услов да нису дуже од 25 стихова. Песме се достављају у три примерка, потписују истом шифром и шаљу у једној коверти. Решење шифре са подацима: име и презиме, година рођења, адреса и број телефона доставља се у посебној, затвореној коверти и уз приложени песнички рад.

Радови се шаљу до 3. септембра на адресу: РЈ Дневни центри и клубови, Марије Бурсаћ 49, 11080 Земун, са назнаком „За Поетски конкурс”. Песме се не враћају ауторима.

Најуспешнији песници по одлуци стручног жирија учествоваће у програму затварања Фестивала 25. септембра ове године, када ће бити додељене награде и проглашена најлепша песма.

Додатне информације могу се добити путем електронске поште: vitezovicv@ugcb.rs или на телефон број 011/2698-089.

Геронтолошки
центар
Београд

Више беба у Чајетини

У чајетинској општини се из године у годину бележи повећање броја новорођенчади. За протеклих осам година рођено

је хиљаду беба. То је резултат настојања локалне самоуправе да на разне начине допринесе повећању natalитета.

Сваке године из општинског буџета се издвајају средства за родитељски додатак, па је тако ове године предвиђено 20.000 динара за прво, 30.000 за друго и 40.000 динара за треће и свако следеће дете. Већ другу годину заредом у општини Чајетина се финансира и вантелефона оплодња. Брачни парови који се одлуче за то добијају око 300.000 динара.

У оквиру акције за повећање natalитета доста се улаже и у васпитање и образовање

најмлађих. Осим вртића у Чајетини и на Златибору, Предшколска установа „Радост” протеклих година је отворила издвојена одељења при основним школама у селима Сирогојно, Мачкат, Крива Река и Шљивовица. Стварајући повољне услове за бригу о најмлађима, помаже се запосленом становништву да остану на селу. Захваљујући томе, обухват деце предшколским васпитањем и образовањем у чајетинској општини је знатно изнад националног просека.

Бања Русанда – парк природе

Подручје заслањеног језера Русанда и његова непосредна околина проглашени су почетком јула у Скупштини АП Војводине парком природе. Ово заштићено подручје простире се на 1.160 хектара територије општина Нови Бечеј и Зрењанин, као највеће од само неколико заслањених језера у Србији, и део је очуваних и повезаних слатина и степа у банатском Потисју.

Парк природе Русанда одликује се богатом

флором и многобројним врстама птица. Русанда је битна селидбена станица и место гнезђења птица, те је због тога од 2009. године прихваћена као међународно значајно подручје у Европи. С друге стране, још од оснивања, 1867. године, Русанда је једино активно бањско лечилиште у Банату смештено на обали језера, са традицијом заснованом на коришћењу лековитих својстава минералног пелоида (блата) из језера, које се убраја у најлековитије у земљи.

ГЕРОНТОЛОШКИ ЦЕНТАР У СУБОТИЦИ ОБЕЛЕЖИО 36 ГОДИНА РАДА

Установа којом се Суботица дичи

Геронтолошки центар Суботица, социјално-здравствена установа за збрињавање одраслих и старих лица, обележила је свечано, 27. јуна ове године, 36 година успешног рада. Центар који је основан интеграцијом Дома за одрасла лица, Центра за кућну негу, Дома за негу и објекта „Дудова шума“, данас својим широким спектром услуга опслужује око 7.000 корисника у четири организационе јединице и десет геронтолошких клубова.

– Задовољство корисника нам је увек било на првом месту, и то је добар глас који се годинама уназад проноси о Геронтолошком центру Суботица. Захваљујем и представницима града Суботице, Покрајине и Републике који су нам помогли да стигнемо ту где сада јесмо – истакао

је др Ненад Иванишевић, директор ГЦ Суботица, недавно државни секретар у Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

Директор Иванишевић, који је више од половине од поменутих 36 година провео у овој установи, један је од најзаслужнијих за веома високо место суботичког Геронтолошког центра на нивоу Републике, јер је овај центар, по признањима домаћих стручњака, поставио стандарде из области бриге о најстаријима.

Илија Маравић, председник Скупштине града Суботице, рекао је да је сарадња Геронтолошког центра и града готово савршена, и да ће у наредном периоду бити на још вишем нивоу, а да Суботица може само да се хвали и дичи овом установом.

Маја Глончак, др Ненад Иванишевић и Зора Канкараш

Мирослав Васин, покрајински секретар за привреду, запошљавање и равноправност полова, предложио је да Центар на неки начин буде показни за друге установе овог типа у Србији, како би се што више њих упознало са добрим примером успешног збрињавања старијих.

Поред великог броја колега, пријатеља и сарадника са локал-

ног, покрајинског и државног нивоа, прослави Геронтолошког центра присуствовале су и Зора Канкараш, саветница директора Покрајинског фонда ПИО, и Маја Глончак, помоћница директорке Филијале РФ ПИО Суботица, које су на тај начин одале признање дугогодишњој успешној сарадњи Фонда са Центром.

М. Мектеровић

ИЗБОРНА СЕДНИЦА СКУПШТИНЕ СИР ВОЈВОДИНЕ

Подршка досадашњем руководству

На недавној седници Скупштине Савеза инвалида рада Војводине усвојени су Финансијски извештај и Извештај о раду Савеза за 2013, Програм и Финансијски план за ову годину, и одлука о свечаном обележавању 3. децембра – Међународног дана особа са инвалидитетом и педесете годишњице постојања СИР Војводине.

За председника и потпредседника Савеза инвалида рада Војводине у четворогодишњем мандату поново су изабрани Стана Свиларов и Стеван Радишић, а нове чланове добили су Извршни и Надзорни одбор и Скупштина СИР.

Станко Нимчевић је предложен за потпредседника Савеза инвалида рада Србије, а предложени су и кандидати за Извршни одбор републичке орга-

Стеван Радишић, Стана Свиларов, Божидар Цекић и Станко Нимчевић

низације. Чланови Скупштине подржали су Божидара Цекића, председника СИР Србије, као кандидата за још један мандат на том месту, али и за члана Савета за особе са инвалидитетом Владе Србије.

Председница Стана Свиларов захвалила је свим сарадницима из Савеза, Извршног одбора и

Скупштине, као и Станку Нимчевићу.

– Без ваше подршке током ове четири године не бих пуно тога могла да урадим, а успеху је допринела и добра сарадња са локалним самоуправама, Покрајинским секретаријатом за здравство, социјалну политику и демографију, као и са

Фондом ПИО – истакла је Стана Свиларов.

Божидар Цекић је известио о доброј сарадњи на свим нивоима Савеза и о свом учешћу у изради неколико закона. Цекић је говорио о тешком положају инвалида рада и пензионера уопште, о Балканској мрежи организација ОСИ, као и о усклађивању нашег законодавства са Конвенцијом УН о особама са инвалидитетом.

Скупштини су присуствовали Станко Нимчевић, потпредседник СИР Србије, Милан Ненадић, председник Савеза пензионера Војводине, Славко Имрић, директор Покрајинског фонда ПИО, Чедомир Француски, заменик директора ПФ ПИО, Илија Шакић, директор Филијале Фонда у Новом Саду, и други.

Д. Корач

ВИШЕДЕЦЕНИЈСКИ БРАКОВИ – ФЕНОМЕН ПРОШЛИХ ВРЕМЕНА?

Љубав као живот дуга

Недавно је фотографија старијег брачног пара који се држи за руке, забележена на улицама Ивањице, у рекордном року обишла друштвене мреже, изазвала одушевљење, а некима и, како кажу, вратила веру у љубав. На фотографији се налазе Марица (71) и Бранислав Димитријевић (78), житељи једног ивањичког села, који су у браку 53 године. Да ли су реакције такве јер нам је оваква слика свима сан, у данашње време недостижан идеал, или се просто ретко среће? О браковима који већ деценијама трају и карактеристикама таквих односа разговарали смо са нашим познатим психотерапеутом Зораном Миливојевићем.

– Различити људи праве разне односе, а већину људи који су остали заједно повезује, наравно, љубав, али и то што на заједнички живот гледају на исти начин. Они имају исту или

сличну представу о томе како заједнички живот треба да изгледа и када се људи слажу око таквих ствари, онда у њиховом односу не постоје велики конфликти и због тога је тај однос стабилан и може дуго да траје – каже Зоран Миливојевић.

Поставља се питање да ли се данас може очекивати да бракови тако дуго трају. Вести о разводима постале су готово уобичајена појава, а њихов пораст потврђује и званична статистика. Према најновијим подацима Републичког завода за статистику, број разведених бракова у 2013. години већи је за 11 одсто у односу на претходну.

– Људи који су сада већ деценијама заједно спадају у ону старију генерацију и њихов

концепт брака, односно представа о томе чему служе брак и породица, доста се разликује од концепта који је данас раширен у млађој генерацији. Људи који сада имају 70-80 година некада су живели у нечему што ја зовем зона преживљавања, дакле тада је било важно преживети. Међутим, данас млади људи од заједничког живота очекују да у

га, можемо претпоставити да ће много мање данашњих парова који се упознају у својим двадесетим остати заједно рецимо у наредне четири деценије – објашњава Миливојевић.

Једна на први поглед невероватна појава када су дугогодишњи парови у питању јесте и њихово умирање у приближно исто време. Непоправљиви ро-

њему уживају, да буду заљубљени, да је супер секс, да мушкарац стално анимира девојку, да је духовит, забаван, да се стално негде крећу итд. Тако да су с једне стране очекивања од везе и брака данас јако порасла, а с друге стране изгубила се функција која је раније постојала. Раније су људи улазили у брак јер су сматрали да то тако треба, значи, кад одрастем треба да се оженим, тј. удам, добијем децу, бринем о тој деци. Такође, сматрало се да са женом која није у браку, која није родила децу, нешто није у реду, да је она промашила живот итд. Тако је размишљала та старија генерација, док ова новија има сасвим друга очекивања од љубави и од живота и због тога су везе много нестабилније. Сто-

мантици би рекли да је у питању велика љубав, други да је судбина тако уредила, док наука то објашњава другачије. Истраживачи са Универзитета у Глазгову пратили су 4.000 парова и открили да су удовицама и удовцима најмање за 30 одсто веће шансе да умру од било ког узрока током првих шест месеци након смрти брачног партнера, у поређењу са онима који нису изгубили партнера. Студија спроведена у Јерусалиму открила је да је ризик од смрти током првих шест месеци након губитка супружника повећан за 50 процената.

Научно име за ову појаву је синдром сломљеног срца. У питању је привремено стање срца проузроковано стресним ситуацијама, попут смрти вољене

Картари и Карам Чанд

Брачни рекордери

Најдужи брак који је икада постојао био је између Сузан и Данијела Ф. Бејкмена из Њујорка, који су се венчали 1772. године и били у браку 91 годину. Тренутно најстарији живи брачни пар су Картари и Карам Чанд из Бредфорда у Енглеској, пореклом из Индије, који су у браку 88 година.

особе. Овај синдром може бити изазван реакцијом срца на налет хормона стреса, а једна од манифестација могу бити нагли болови у грудима. Ово стање такође се назива и Такотсубо кардиомиопатија, синдром апикалног балонирања или стрес кардиомиопатија. Иако има и случајева са фаталним исходом, добра вест је да се овај синдром обично лечи и да се већина појединаца који га доживе потпуно опорави, обично у року од недељу дана.

– Уз разне здравствене проблеме, губитак партнера у старијим годинама је јако велики стрес. Али није само у питању љубав и жалост за партнером који је изгубљен, него истовремено нека врста сажаљења над самим собом, јер човек остаје сам. Сећам се једног старијег брачног пара, који су молили једно друго да овај други не умре случајно пре, јер ни једно није хтело да остане само. Када се то деси, онда битно пада квалитет живота. Данас деца одлазе, не брину толико о родитељима који су стари, и рођаци праве већу дистанцу, тако да су парови упућени једно на друго. Због тога то доживе као велики стрес и доста је често да неко умре пар месеци до пола године након свог партнера, јер му живот више нема смисла – објашњава психолошку страну ове појаве Зоран Миливојевић.

Весна Кадиф

ПРОЈЕКТ УСЛУГЕ ПОМОЋИ У КУЋИ У ТРИ ОПШТИНЕ

Први пут у Смедеревској Паланци

У Центру за социјални рад Смедеревске Паланке представљен је почетак реализације пројекта „Успостављање услуге помоћи у кући за старе“. Пројекат, чија је вредност 135.000 евра и који финансира Европска унија, реализоваће се у општинама Топола, која је носилац пројекта, Смедеревска Паланка и Аранђеловац. Реализација је почела 1. јула ове године, а пројекат ће трајати наредних десет месеци.

Овакву врсту помоћи старија лица у општини Смедеревска Паланка добиће први пут до сада. У сарадњи са МО Удружења паралегичара „Јасеница“, Организацијом слепих и слабовидих лица и Општинском организацијом пензионера Смедеревске Паланке дошло се до броја потенцијалних корисника ових услуга. Тренутно се контактира и са представницима месних заједница, да би се тај број комплетирао.

У Смедеревској Паланци је, за сада, запослено шест жена које ће старим лицима са ове општине пружати помоћ у припремању хране, одржавању личне хигијене и животног простора. Бринуће о задовољавању њихових социјалних и културних потреба, набавци лекова, али ће и надгледати узимање терапије и контролисати им виталне функције.

Због само шест запослених геронтодомаћица ограничен је и број корисника, па се у Центру за социјални рад Смедеревске Паланке надају да ће по истеку пројекта успети да ову врсту услуге за старије стандардизују и да је убудуће имају у свом програму рада.

Сл. Костантиновић

ГРАДСКО УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА ЗРЕЊАНИН

Ново руководство

Градско удружење пензионера Зрењанина одржало је недавно Изборну скупштину, на којој је за председницу поново изабрана Љиљана Петров. Потпредседница ће у наредном периоду бити Ружица Нача из МО Граднулица, а изабрано је и 13 чланова Извршног одбора, три члана Надзорног одбора, три члана Комисије за избор и именовање и шест чланова Комисије за статутарна и организациона питања. Зрењанинско удружење иначе броји 7.000 чланова организованих у 34 месне организације (22 у селима и 12 у граду).

Чланови Скупштине су усвојили извештаје о раду и финансијске извештаје за 2013, као и План рада и финансијске планове за ову годину, које су оценили као веома квалитетне. Изменом Статута удружења промењен је и његов назив, па није више Општинско већ Градско удружење пензионера.

Скупштини је присуствовао и Милан Ненадић, председник

Са Изборне скупштине зрењанинског удружења пензионера

Савеза пензионера Војводине, који је рекао да је зрењанинска организација једна од бољих у Војводини, и да ће јој Савез, као и осталим организацијама у Покрајини, и убудуће помагати да ублажи тежак материјално социјални положај својих чланова.

Љиљана Петров је активност организације илустровала подацима да су, рецимо, у прошлој години, по повољнијим ценама и на рате, снабдели своје чланове са 1.204 тоне угља, 1.822 кубна метра огревног дрвета, скоро 26 тона брашна, више од две тоне сухомесна-

тих пакета, као и смрзнутим намирницама у износу од око 2,9 милиона динара. Председница је истакла да је за удружење веома важна сарадња са Фондом ПИО у организовању одласка пензионера на бесплатну рехабилитацију у бање, те да је прошле године то право искористило 226 пензионера.

Миљана Живановић, начелница Одељења за финансијске и опште послове у Филијали РФ ПИО Зрењанин, известила је да ће ове године бесплатно у бање отићи око 250 пензионера из овог региона.

М. Мектеровић

УНАПРЕЂЕЊЕ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ У ВОЈВОДИНИ

Средства за 116 програма

Покрајински секретаријат за здравство, социјалну политику и демографију финансираће, односно суфинансираће ове године 116 програма, мера или активности 70 установа социјалне заштите и 46 удружења грађана у циљу унапређења социјалне заштите у АП Војводини.

Средства у висини 40 милиона динара опредељена су на основу јавног конкурса, и то: 30 милиона установама социјалне заштите (установе за смештај корисника и центри за социјални рад) и десет милиона динара пружаоцима услуга социјалне заштите – удружењима грађана. То ће омогућити да установе за смештај корисника подигну квалитет услуга, повећају безбедност корисника и набаве неопходну опрему. У складу са демографским трендовима, велики број програма усмерен је на геронто-сервисе и услуге помоћи у кући старима који живе сами.

М. М.

ТАКМИЧЕЊЕ СЕЛА СВРЉИШКЕ ОПШТИНЕ

Пробудило се и старо и младо

У организацији Центра за туризам, културу и спорт и под покровитељством општине Сврљиг, у другој половини јула одржана је манифестација „Сусрети села“ сврљишке општине. Сусрети се организују с циљем да се од заборава сачувају народни обичаји, игре и песме, као и пастирске игре попут бацања камена с рамена, скока удаљ, надвлачења конопца и других, али и да се сеоско становништво анимира и побољша културни живот у овим срединама.

Док трају сусрети „пробуди“ се и старо и младо, села оживе и многе старине враћају своју младићку снагу играјући сврљишку „руменку“, па је поновно покретање ове

манифестације, пре три године, било право освежење. Међутим, и даље је мало сеоских екипа које могу да припреме такмичарски програм.

Овогодишње такмичење прихватило је седам села: Преконога, Плужина, Нишевац, Грбавче, Лалинац, Црнољевица и Манојлица, односно пет екипа, јер су Грбавче и Лалинац, и Црнољевица и Манојлица имали заједничке такмичарске тимове. Такмичење је имало културно-забавни део, квиз знања, који се бавио питањима из пољопривреде и историје сврљишког краја, а у спортском делу организована су такмичења у пастирским играма. Киша је готово

свакодневно прекидала такмичење, било је одлагања, а поједини сусрети одржани су у сали сврљишког Центра за туризам, културу и спорт.

Жири у саставу: председник Зоран Гавриловић, директор Центра за туризам, културу и спорт, и чланови Зоран Јевтић, професор музике, Милица Миленковић, професор српског језика, и Зоран Потих, кореограф, прогласиће победника почетком августа на туристичко-привредној манифестацији Белмуџијади, када ће бити додељене награде и приказане најуспешније тачке са овогодишњих „Сусрета села“.

С. Ђорђевић

ДЕВЕТИ САБОР ВИШЊАРА У ТОПЛИЦИ

Због ниске цене необрани вишњици

У топличкој Великој Плани традиционално се, у част вишње, одржава привредно-туристичка манифестација – Вишњијада. Проблеми са откупом овогодишњег рода нису зауставили традицију, па се на дводневном деветом сабору окупио велики број произвођача из свих топличких општина, а било је и гостију са југа Србије. Организатори – МЗ Велика Плана и општина Прокупље, желели су да се манифестација ипак одржи као подстрек вишњарима за године које долазе. Вишњијада је имала неколико одвојених целина, усмерених

ка даљем унапређењу производње овог воћа које најбоље успева на теренима Топлице и оближњег мерошинског краја.

– У условима ниске откупне цене (25-40 динара за килограм), која готово не може да покрије трошкове произвођача, сабор је одржан да се не заборава све оне године када је вишња доносила озбиљне приходе – рекао је председник општине Прокупље, Мирољуб Пауновић.

Овогодишњи род вишње у топличком крају био је задовољавајући, али не и квалитет, па је и то један од разлога ниске

откупне цене. Многи вишњици су зато остали необрани и изгубљени су значајни приходи. Како је истакнуто, производња и пласман овог воћа није на рожиму заштите државе и мораће да се предузму одређене мере да би се поспешила производња вишања, од чега и држава има користи пошто је то воће једно од најбоље пласираних ван граница Србије.

И овом приликом није забораваљен забавни део сабора. Проглашени су најуспешнији, а готово сва признања припала су мештанима Велике Плана. Најуређенији вишњик има Славиша

Рајковић, најлепше двориште Живорад Милетић и Ненад Томовић, док је за мис Вишњијаде изабрана Марија Аврамовић из села Горња Бресница.

Ж. Димкић

ВРУЋИНЕ НАЈВИШЕ УТИЧУ НА СТАРИЈЕ

У хладу дворишта

Сведоци смо да се клима и климатски услови мењају и да су последњу деценију обележиле велике врућине. Висока влажност ваздуха у комбинацији са летњим врућинама може бити опасна и за здраво срце, а камоли за људе у годинама. Према недавном истраживању америчких климатолога, којим је било обухваћено више од 10 милиона људи, на врелину су најлошије реаговали управо старији од 74 године.

Ћу такође ваља прилагодити спољној температури, што значи да треба да буде комотна и лагана, од природних материјала. И, наравно, избегавати већу физичку активност.

Лето и топло време је и период ризика од опекотина од сунца, уједна инсеката, али и од стомачних тегоба. То су све разлози због којих у овим месецима доста људи затражи здравствену помоћ. Због тога треба темељно прати руке, воће и поврће.

Врућине излажу организам великим напорима који могу да донесу бројне здравствене сметње. Ситуација у којој се од болесног срца захтева већи напор и већи број

Да бисмо се сачували од топлотног удара, најбоље је без преке потребе не излазити на сунце у периоду од 10 до 17 часова, а ако се баш мора, онда главу треба зашти-

Расхладите простор

Мерите собну температуру ујутро, између 8 и 10 сати, у 13 сати и ноћу након 22 часа. Идеално би било температуру држати испод 32°C дану и испод 24°C ноћу. То је посебно важно за децу и старије од 60 година, као и за људе са хроничним здравственим тегобама. Лекове треба држати на температури испод 25°C или у фрижидеру (прочитати упутство о складиштењу и употреби лека).

лекара. Ако је убод инсекта на врату или близу језика, одмах се обратите лекару.

Међутим, иако је препорука да се за време спарног или јако топлог времена не излази напоље, не значи да треба да вам буде досадно. Можете се бавити креативним радом у хладовини свог дворишта или терасе. Или уживати у спремању лаганих оброка за себе и своју породицу.

Ево идеје за један такав лагани оброк. Потребно је око 1,5 кг разног поврћа (тиквице, шаргарепа, плави патлиџан, печурке, млади лук, паприка, парадајз). Поврће очистити и исећи на жељену величину. Посебно направити маринаду од децилитра белог вина, једне кашике меда, соја соса, соли, бибера, 4-5 ченова изгњеченог белог лука, 2-3 кашике маслиновог уља, мало свежег оригана, исецканог младог лука. Поврће оставити да одстоји у маринади око 30 минута. Оцедити га и ређати на подмазан роштиљ. Више пута окретати приликом печења и помало преливати маринадом. Печено поврће посути сецканим першуном и прелити са мало уља и винског сирћета.

Што се тиче идеја за користан и креативан боравак у кући и дворишту, ево неколико: делови старог намештаја са којим не знате шта ћете, непотребне кутије или торбе могу добити и нову намену – на пример, као саксије за цвеће... Ипак, најважније од свега јесте да време проведете у пријатном друштву.

Припремила: Софија Доминиковић

откуцаја уз смањени крвни притисак, може да доведе до опасних аритмија, па чак и до инфаркта. Важно је у таквим временским условима предузети додатне мере опреза, мора се водити рачуна о уносу течности, као и о одговарајућој исхрани.

Старије особе често не осећају жеђ. Да не би дошло до дехидрације организма, треба узимати течност и када није изражен осећај жеђи, најбоље воду или незаслађене воћне сокове. Оброци треба да буду лагани, да се лако варе, са што више воћа и поврћа. Оде-

тити шеширом и обавезно понети флашицу воде. У случају да дође до опекотина од сунца, треба одмах реаговати, најбрже је комад тканине (мајицу, пешкир) натопити хладном водом и ставити преко опекотине, и то поновити више пута. Помаже и ако се на опекотину ставе беланце, јогурт, кисело млеко или кукурузни скроб замешен с мало воде.

Ако се догоди да вас уједе пчела или оса, на то место одмах ставите хладан облог, а у случају да сте алергични, потражите помоћ

ЦЕНА ЖЕНСКОГ УСПЕХА

Моћне, а мање плаћене

Вест о том отказу објавили су сви велики светски медији, као и наши. Да подсетимо, после само две и по године на полагају, Џил Абрамсон, прва главна уредница „Њујорк тајмса“ у 160-годишњој историји најпознатијег америчког листа, остала је пролетос без посла, наводно због неприхватљивог стила руковођења и проблема с менаџментом, али убрзо је на видело изашао много конкретнији разлог – уредничка зарада.

Испоставило се да је њен претходник Бил Келер био, просто речено, боље вреднован. Док је његова годишња плата у моменту пре-

смислу, освоји врх врхова, али је остала ускраћена за пуну сатисфакцију на врхунцу каријере, а на њеном почетку, како је недавно изјавила, искусила је сексистичка оспоравања.

У првом интервјуу после отказа, за јесење издање „Космополитена“, са изводима објављеним 15. јула, новинарка и уредница, а од јесени предавач на Харварду, испричала је како је доживела одлазак из редакције, шта јој се догађало, те да своје искуство жели да пренесе женама, поготово млађим колегицама. Према њеним речима, женама је увек теже да траже повишицу, јер је у старту

исто могло рећи за шест од сто домаћинстава.

У току је револуција у традиционалним мушко-женским односима, запажа дневник „Ју-Ес-Еј тудеј“, а социолог Бредфор Вилкок, директор Националног пројекта за изучавање брака са Универзитета Вирџинија, констатује да смо сведоци једне потпуно нове ситуације у којој се жене сналазе боље него мушкарци, којима је сада потребно охрабрење у потрази за новим идентитетом.

Статус и сигурност јединог доносиоца хлеба у кућу сада су нестали, не само да многи

**Стереотипи опстају
и у временима
када више
није реткост
да су жене те
које доносе хлеб,
док мужеви
остају код куће**

узимања функције износила 559.000 долара, њена је била 475.000. Упркос каснијим повишицама никад није успела да достигне Келерова примања, а у међувремену је открила да је и раније, заправо свих година проведених у „Њујорк тајмсу“, била новчано закинута у поређењу са мушким колегама, и на тај начин оштећена за најмање сто хиљада долара.

Абрамсонова је покренула ово питање пред управним одбором, захтевајући за себе исти статус и завршило се како се завршило. „Тајмсов“ издавач Артур Сулцбергер покушао је да оспори њене тврдње, бранећи се од оптужби за родну неравноправност, а у јавности је остао утисак, најалост исправан, да жене, чак и кад се високо погну лествицама моћи, нису поштеђене дискриминације услед чега за исти посао добијају мање од мушкараца.

У Сједињеним Државама, наводи Никол Корнби на порталу „Запослена мама“, жене у примањима заостају за мушкарцима у распону од „девет одсто мање до 77 центи на сваки долар који заради мушкарац“. Исто-времено, упадљиво је малобројно женско присуство у врховима корпорација. Највише руководеће место заузимају у само 4,2 одсто компанија од 500 највећих са листе магазина „Форчен“.

Џил Абрамсон је успела да, у новинарском

приступ њима другачији, полази се од тога да су „имале срећу што уопште имају посао“.

Мушкарцима не пада на памет да своје успехе повезују са срећом, наступају самопоузданије и тврђе и инсистирају на својим условима пре него што прихвате положај. Можда се управо зато она посебно поноси чињеницом да су у време њеног уредниковања половину „Тајмсовог“ најужег уредничког колегијума први пут чиниле жене „зато што су биле фантастичне и то заслуживале, што сам мушкарцима више пута морала да објашњавам“.

Случај „Тајмсове“ уреднице је добио такав публицитет јер је у питању славни медиј, али у свакодневном животу, у обичним, анонимним породицама или фирмама дешавају се ствари које воде ка потпуно новом социолошком обрасцу.

Породица каква се подразумевала до пре само деценију или две (поготово ако говоримо о САД) практично више не постоји или је у убрзаном нестајању. Не само што све већи број жена ради, него све већи проценат њих зарађује исто или више од својих мужева или су, штавише, једине хранитељице.

То је, према последњим истраживањима Пју центра, од прошле године слика из четри од 10 породица, што је четвороструки скок у поређењу са 1960. годином када се

зарађују мање, него је велики број њих који су остали без посла принуђен да у кући одмењује супругу у женским пословима.

И, управо то је тачка у којој проблеми искрсавају. Има, наравно, примера где су нова задужења разложно подељена и ствари функционишу. Међутим, из потребе да сачувају супругов „мушки ауторитет“, многе жене не желе да терају мужа у кухињу, већ доводе себе у немогућу ситуацију да буду и „директорке и куварице“, а мужеви су ионако фрустрирани. Ма како успешне, и те жене робују стереотипу.

Проблем је поготово заоштраен околношћу да су жртве велике рецесије из 2008. у већој мери мушкарци, јер су највише страдали послови у грађевинарству и производњи, док су жене лакше сачувале радна места у услужним делатностима и јавном сектору.

При таквом стању ствари, показују истраживања, незадовољство браком уочава се код оба партнера, због чега је стопа развода већа. Недовољно испитано, али свакако забрињавајуће је и запажање да су мушкарци који су остали без посла, па тако принуђени да преузму женску улогу у кући подложнији озбиљним здравственим проблемима. То је цена стреса због неиспуњених очекивања, истинских или наметнутих предрасудама.

Д. Драгић

ПРЕДСТАВЉЕНА МОНОГРАФИЈА ПОЗНАТОГ АРАНЂЕЛОВАЧКОГ НОВИНАРА

Четири деценије у новинарству

Монографијом „40 година са вама“, аранђеловачки новинар Микиша Михаиловић заокружио је један период свог рада. У каријери коју је започео 1973, када је као војник тадашње ЈНА у НИН-у објавио први текст, па до данашњих дана, Микиша је сарађивао са око тридесет дневних

друга прича, ту си увек на мети – каже Микиша Михаиловић.

Тема тог првог чланка, присећа се аутор, био је већ познати фудбалер Драган Џајић у новој улози – војника тадашње ЈНА. За разлику од многих фудбалера који су тада служили војску, и стално тражили неке

средини. За мене је новинарство више од хобија, бавећи се њиме развио сам и друга интересовања, а о томе сведочи присуство амбасадора на представљању ове монографије – задовољно констатује Микиша.

Недавној промоцији, у хотелу „Извор“ у Аранђеловцу, присуствовали су амбасадори

Белорусије, Владимир Чушев, Венецуеле, Диа Надер ел Андари, и Палестине, Мохамед Набхан, затим легендарни Драган Џајић, универзитетски професори из Београда и Ниша, угледни лекари ВМА и личности из политике, културе, спорта.

Велику пажњу привукло је читање значајнијих чланака из протеклих деценија, објављених у многим листовима, укључујући и „Глас

Микиша Михаиловић и Драган Џајић

Скupu у Аранђеловцу присуствовали и бројни амбасадори у Србији

новина, часописа и ревија за које је обрађивао све теме из овог дела Шумадије.

– Када сам давне 1973. године објавио први чланак, нисам ни слутио да ће ми новинарство ући у живот и постати друга професија. По струци сам машинац и паралелно сам радио два посла. У машинству нема импровизација, нема притисака, челик је челик, милиметар је милиметар. Странке и политика ту немају утицај. Новинарство је

повластице, Џаја је био обичан, дисциплинован војник. Ништа му није било тешко, уливао је позитиван дух. Професионалац је увек професионалац, без обзира који посао обавља.

– Новинар из унутрашњости је у много тежем положају, говорио ми је тих давних дана Жика Живуловић Серафим, легендарни новинар „Политике“. Јер – како год да пише, брзо ће се замерити свима у својој

осигураника“. Први чланак о Џајићу из војничких дана, о галерији скулптура у парку Буковичке бање, јединственој у свету, али и о пропадању индустрије у Србији. И сусрет Џаје и Микише после четири деценије био је искрен и дирљив.

– Ако сам на било који начин „скренуо“ Микишу у новинарство, онда са њим делим радост ове промоције – рекао је Џајић.

Г. О.

ШЕСТА ЛИКОВНА КОЛОНИЈА ИНВАЛИДА РАДА СРЕМА У БЕОЧИНУ

Природа као инспирација

Општинска организација инвалида рада Беоцин недавно је била домаћин шесте по реду Ликовне колоније инвалида рада Срема и сликара из других делова Војводине.

Ову већ традиционалну манифестацију подржали су Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Скупштина општине Беоцин, као и пријатељи из Беоцина.

У лепом амбијенту насеља Дунав, преко пута Мачковог спруда, стварало је тридесетак самоуких уметника из Срема, Бачке и Баната, који су користили различите технике: било је ту уља на платну, графика,

акварела, цртежа, као и скулпторских дела.

Осим сликара аматера, овој ликовној колонији придружило се и двоје младих академских сликара из Новог Сада, као и Зоран Милошевић, сликар, иконописац и црквени рестауратор из Инђије.

Према речима Стевана Синђелића, председника ООИР Беоцин, радови са ове ликовне колоније биће представљени у Културном центру у Беоцину, затим у Сремским Карловцима, као и на завршној изложби са ликовних колонија инвалида рада Војводине, која ће у новембру бити одржана у Кули.

Д. Кораћ

Планета пензионера

Бугарска има море које је последњих година све привлачније за туристе, а судећи по најновијем слогану за то надлежног министарства у Софији, амбиција је да се привуку и они који би боравили дуже од недељу или две колико је предвиђено стандардним туристичким пакетима.

Тај слоган гласи „Бугарска је добро место за живот“ и намењен је првенствено пензионерима из богатијих земаља, чије би пензије у Бугарској омогућиле удобнији живот него код куће. Олакшавајућа околност у том погледу јесте чињеница да је Бугарска чланица ЕУ, што омогућава широку слободу кретања и насељавања.

Како, међутим, указују бугарски медији, пре него што странци навале да искористе овај позив, који иначе није упућен само грађанима Европске уније, биће потребно променити неке важне ствари, попут прописа о здравственом осигурању (сада прилично рестриктивних кад је реч о странцима) и неке банкарске прописе, а пре свега однос према странцима, који понекад имају статус „оваца које треба ошишати“.

КИПАР: Протест због пада стандарда

Удружење кипарских пензионера и Федерација кипарских синдиката, организовали су 11. јула заједнички мирни протест због најновијих мера владе које доживљавају као атак на животни стандард садашњих и будућих сениора.

Реч је пре свега о укидању државне помоћи за око 60.000 пензионера са ниским примањима, од којих се новим прописом тражи да поднесу нове молбе. Према рачуници председника Уније кипарских пензионера, нове мере владе

ће пензионерски стандард умањити чак за 30 одсто. Један од захтева учесника протеста је и да се пензионери обухвате новим зако-

ном о минималној гарантованој плати, која износи 480 евра, док је законска минимална пензија на Кипру 380 евра.

ЈАПАН: Што старији, то скромнији

Јапанска влада, суочена са растућим бројем све дуговечнијих пензионера, одлучила је да своје издатке за овај део становништва смањује применом оригиналне формуле: што су пензионери старији, то ће им пензије бити скромније.

Како пише „Џепен тајмс“, они који се пензионишу са 65 година имаће право на минималну пензију у износу од 50 одсто своје просечне плате у тренутку пензионисања. Међутим, када напуне 75 година, пензија ће им се смањити на 47,3 одсто, да би им на 85. рођендан пала на 43,9 процената од почетне, а за оне који стигну до деведесете биће скресана на 41,8 одсто.

В. БРИТАНИЈА: Пензије веће од плата

Просечна пензија у Великој Британији први пут у историји постала је већа од просечне плате – за око пет одсто – констатовано је у најновијем извештају тамошњег Института за фискалне студије, у чијој је анализи ово објашњено „дарежљивим“ системским решењем по којем се неким категоријама пензија одређује у износу последње плате.

Нова ситуација је и резултат економске кризе која је у многим секторима оборила плате. С друге стране, пензије оних који су били на платном списку државе не само да су релативно високе у почетном износу, него су, индексирањем са трошковима живота, и заштићене од инфлације.

ИРСКА: Злоупотреба повластица

Око 1,2 милиона ирских пензионера има специјалне карте за бесплатан превоз у јавном транспорту, што тамошњу владу кошта 77 милиона евра годишње, али, како је средином јула изјавила ирска министарка за социјалну заштиту, влада ће предузети мере да се спречи њихова злоупотреба – пракса да их користе и они који нису пензионери.

Обим ових ујдурми није додуше велики, поручила је министарка, али с тим мора да се прекине. Главна мера за то је издавање нових картица са фотографијама корисника и другим подацима о њиховом идентитету. Најавила је и да ће у догледно време бити решен и проблем са око 90 приватних аутобуских превозника, који су најавили да ће престати да уважавају ове повластице због тога што им надокнада коју за то добијају од државе не покрива трошкове.

М. Б.

Посао као летовање

**У САД
на стотине
радних места
у туризму
нуди се
„старијима
и смелијима“
који су
идеални
кандидати,
без превеликих
прохтева
и са
флексибилним
радним
временом**

До своје шездесете радио је у струци, на пословима информатичара у компанији медицинских производа, а онда му је случајни сусрет, на сајму камп приколица и ауто-каравана, са представником једне организације за заштиту и одржавање националних паркова, одвео живот другим стазама.

Понуђен му је сезонски посао у књижари при ланцу сувенирница у националном парку Јелоустон. Прихватио је и, заједно са супругом која такође продаје књиге, од тада практично живи ритмом летњег кампа, у срцу природе, окружен узбудљивом лепотом најстаријег парка у свету.

Сезона траје од маја до октобра, а када гужве утихну и број потребног особља спадне са више од 20 на троје-четворо, овај брачни пар седне у свој караван, у којем иначе и станује, и крене на путовања и посете родбини.

Данас 65-годишњи Бил Ветстоун, чије искуство описује „Њујорк тајмс“ у чланку објављеном средином јула, прави је пример „старијих и смелијих“ (назив једног сајта), припадника беби-бум генерације, пред пензијом или већ у пензији, који се не мире са мировином.

У питању је феномен у експанзији. Према прошлогодишњем истраживању брокерске куће „Мерил Линч“, у сарадњи са консултантском фирмом „Ејџ вејв“, 70 одсто будућих пензионера изразило је жељу да настави да ради.

Већина, међутим, размишља о другачијим аранжманима него што је то било у редовном радном односу, са више флексибилности и слободног времена.

„Никад се не бих вратио у канцеларију, од девет до пет“, цитира лист Стивена Екстита (57), који је каријеру руководиоца у калифорнијској финансијској компанији заменио послом конобара у неком од националних паркова.

Екстит је сваке сезоне на другом месту, променио је већ четири. Ове године је у кањону Колорада и каже да му бављење људима са свих страна земље и света причињава велико задовољство.

Пре него што се одважио на потпуно нову фазу у свом животу, продао је стан у Сан Франциску и купио кућу на точковима, ауто караван дуг 10 метара. Коришћење простора за паркирање, као и услужне опреме месечно стаје 100 долара и та сума му се одбија од зараде. Једноставна шема која функционише, с тим што између две сезоне он гледа да нађе још неко запослење, да би остао активан и предупредио ризик хватања у уштеђевину.

Главна мана сезонских послова је што су привремене и самим тим несигурне, али онај ко одвага предности и недостатке одлучиће се за њих управо због непроцењиве вредности слободе. То, разумљиво, није дилема за човека са каријером у успону и децом на школовању, али пен-

зионер са обезбеђеном основном егзистенцијом и вишком слободног времена појављује се готово као идеалан кандидат.

Он нема превелике прохтеве, спреман је да прихвати променљиве услове распореда и дужине смена, какви су у тој врсти послова, посебно у туризму, неминовни, а при том се показује као поуздан радник чије су животна и радна искуства, свеједно на ком пољу, такође додатна препорука. Резултат свега је да из године у годину расте број

понула намењених управо старијима.

У огласима на сајту „Старији и смелији“ налази се на стотине послова, у камповима, парковима, на фармама, у баштама, продавницама, пансионима, играоницама, у услугама везаним за рибарење, пецање, једрење, јахање, помоћ у кући, припрему хране, вођење домаћинства, вођење ресторана, дочекивање гостију... краја готово па и нема.

Према наводима појединачних фирми које се оглашавају на овом сајту, пензионери чине између 25 и 30 одсто пријављених, а тај ће постотак свакако расти, јер то откривају и збирни показатељи о тренду на нивоу целих Сједињених Држава.

Статистички подаци из 2012. године указују да 26 одсто старијих од 60 година остаје радно ангажовано, а прорачуни говоре да ће до 2022. чак трећина Американаца од 64 до 75 година бити запослена. Тај проценат варира зависно од места, а највиши је у Вашингтону, где већ данас износи близу 37 одсто.

Вашингтон је специфичан пример због присуства федералне владе, великог броја канцеларија из домена политике и бизниса, чиме су могућности разгранате, а и људи који тамо раде припадају слоју свиклом на удобан живот и уносне каријере, па гледају да то по сваку цену задрже, у форми продужених уговора и специјалних аранжмана.

Д. Драгић

КАД ПЕНЗИЈА НИЈЕ ДОВОЉНА ЗА ЖИВОТ ТАМО ГДЕ ЈЕ ЗАРАЂЕНА

Седокосе избеглице

Све већи број аустралијских пензионера се враћа у првобитну домовину, земљу рођења, или се сели тамо где је живот јефтинији

Као и Америка, и Аустралија је земља имиграната, откривена додуше касније него „Нови свет“ на Западу и насељавана тек од краја 18. века. Данас је то просперитетна демократија која је географски шеста на свету (7,7 милиона квадратних километара – безмало као и цела Европа), али са само 22 милиона становника.

Како ствари сада стоје, биће их и мање од тога. Аустралијски медији су, наиме, недавно прилично публициитета дали чињеници да је у последњих пет година број старијих Аустралијанаца који су одлучили да живе тамо где су трошкови јефтинији порастао за 30 одсто.

Реч је о аустралијским пензионерима, пре свега онима који су се квалификовали за старосну пензију која се сада тамо стиче са 67 година живота (што ће према новом закону до 2035. бити подигнуто на 70). Уживалаца ове пензије данас је 2,4 милиона, од чега су њих око 70.000 (три процента) постали „седокосе избеглице“: живе или у првобитној домовини, земљи из које су емигрирали они или њихови преци, или негде другде, где им пензија омогућава виши стандард.

Међу онима који су одлучили да се врате тамо одакле потичу највише је Италијана, затим Грка, „Југословена“ (дакле, оних из наше бивше заједничке државе) и Шпанаца. Они се формално нису иселили, али им пензијски чекови сада стижу на нове адресе.

Како ствари стоје, после ободањивања владиног буџета за текућу фискалну годину, у којем је ставка за пензије смањена за 2,1 милијарду аустралијских долара (1,45 милијарди евра) – биће их и више. Старосна пензија у Аустралији је, иначе, социјална категорија, и износи 1.532 аустралијска долара (1.030 евра) за појединца,

односно 1.600 евра ако је реч о брачном пару.

Живот аустралијских пензионера у иностранству био је предмет медијског сензационализма у мају, када је лист „Хералд сан“ објавио да држава троши 100 милиона долара на „годишње-одморски животни стил великог

из 1978, када је аустралијска полиција ухапсила 500 пензионера грчког порекла (док их је још 180 ухапшено у Грчкој), уз оптужбу да су, у дослуху са лекарима „земљацима“, фалсификовали документацију која им је омогућила да се пензионшу.

на долара – уз велико јавно извињење.

То искуство је увелико допринело да се „сензација“ о тобожњим малверзацијама инвалидских пензионера коју је лансирао „Хералд сан“ овога пута не схвати превише озбиљно. То што се све већи број пен-

броја инвалидских пензионера“ (за ову пензију је услов да се живи у Аустралији). Тај „велики број“ је 7.313, а текст објављен на првој страни сугерисао је да се ти пензионери башкаре на рачун пореских обвезника. У главној улози нашли су се Аустралијанци грчког прекла, затим они турског и хрватског. Чињеница да је реч о људима који нису прекршили закон – званично се нису иселили – гурнута је у други план, а у јавности је стечен утисак да по неколико месеци живе у луксузним хотелима, а не у оронулим кућама предака.

Ово је на неки начин била реприза истинског скандала

Судски процес је трајао 400 дана и током те стресне процедуре двоје пензионера је извршило самоубиство. На крају се показало да је оптужница неоснована и да осумњичени нису прекршили закон.

Ослобођени су, а њихова борба да им држава надокнади претрпљену штету и болове (после хапшења одмах су им укинута пензије) потрајала је годинама, да би тек 1983. тадашњи премијер Боб Хоук именовало специјалну комисију да сачини извештај о том проблему. Резултат тога била је препорука да се свим неправедно оптуженима исплати укупно 10 милио-

нионера одлучује да живи другде прихваћено је као њихово грађанско право, док се оно што добијају од државе не сматра поклоном него нечим што је заслужено тиме што су уредно испуњавали своје пореске обавезе током радног века.

Сем тога, одлука да се преселе, мање или више привремено, за већину је изнудица, јер у Аустралији, земљи високог стандарда али и високих трошкова живота, пензија им није довољна. То је можда најбоље објаснила једна пензионерка: „Ако мислите да је лако напустити ширу породицу и мрежу пријатеља, онда се врате“, рекла је она. **М. Бекин**

У НЕГОТИНУ И ШТУБИКУ ОДРЖАНА СМОТРА ИЗВОРНОГ НАРОДНОГ СТВАРАЛАШТВА

Богато културно наслеђе Србије

Тродневна манифестација изворног народног стваралаштва „Крајински обичаји“, упркос лошем времену, окупила је и ове године око 500 учесника из више општина источне Србије. Манифестација, која се већ 42 године на овом простору приређује у спомен на велику победу српске и руске војске над надмоћнијом турском у чувеним биткама на Штубику и Малајници, ове године је отворена у Неготину изложбом „Народне ношње села неготинске општине“. Изложба је представљала део богатих ризница ношњи 12 културно-уметничких друштава, која су желела да и на овај начин промовишу тај значајан и вредан део традиционалне српске уметности.

У свечаном дефилеу прве вечери манифестације центром града прошетали су чланови КУД „Стеван Мокрањац“ из Неготина и фолклорна група „Цвет“ из бугарског Видина. Они су затим у целовечерњем атрактивном и динамичном програму приказали раскош и богатство музичког наслеђа Србије и Бугарске.

Дводневна дешавања у селу Штубик обе-

лежио је наступ дечјих изворних група из Злота, Великог Извора, Карбулова и Штубика, док су у централном, такмичарском делу програма наступиле старије групе из Великог Извора, Јабланице, Подгорца, Злота, Карбулова и Штубика. У ревијалном делу наступио је фолклорни ансамбл Центра за културу „Вељко Дугошевић“ из Кучева.

Иако је конкуренција била јака, жири се определио да диплому и признање „Пастирница“ за најбољи приказ свеукупног

програма на овогодишњој смотри додели изворној групи из Злота. Уз дипломе за најбоље извођење изворних игара и песама, мелодија на изворном инструменту и за најбоље народне умотворине, додељене су и награде најуспешнијима у традиционалним народним вештинама и пастирским надметањима. У брзом упредању вуне најбоља је била Јелица Дуцић из Штубика, која је за два минута упрела вунену нит од 6,05 м. Награђени су и победници у потезању чобанског штапа, у скоку удаљ и у надвлачењу конопца. Титула најлепше чобанице 42. Крајинских обичаја припала је Јелени Лазић из Карбулова, а за њене пратиље су изабране Андријана Предић и Јелена Стефановић из Штубика.

„Крајинске обичаје“ организовао је Дом културе „Стеван Мокрањац“, у сарадњи са Месном заједницом Штубик, Културно-уметничким друштвом „Прераст“ и Основном школом „Хајдук Вељко“ из Штубика, уз покровитељство Министарства културе и информисања и општине Неготин.

Ј. Станојевић

Кључеви града Бобану Ђуровићу

ЗАВРШЕН МЕЂУНАРОДНИ ВРЊАЧКИ КАРНЕВАЛ

Седам веселих дана

Из године у годину међународни карневал у Врњачкој Бањи је све популарнији и посећенији, и са све већим бројем учесника. Ова туристичка манифестација тако прераста у једну од највећих у Србији, а Бања је за време карневала богата и разним другим догађањима.

Десети, јубиларни карневал отво-

рен је симболичном предајом кључева града председнику општине Врњачка Бања, Бобану Ђуровићу, а програм је почео директним емитовањем емисије „Једна жеља, једна песма“. Од бројних дешавања издвајамо концерт групе Хари Мата Хари, на „Моравским бисерима“ наступили су познати певачи народне музике, а

Добра забава и ове године

Позоришне представе, концерти, филмски програми, изложбе и промоције књига обележиће и ово Културно лето у Руми.

Манифестацију је, 4. јула, отворио Трио „Евергрин“, а потом је на хуманитарном концерту наступио Џејмс Рандел из Велике Британије. Овај музичар из Велса привукао је велики број посетилаца, који су купили улазнице по 250 динара, а сав приход је уплаћен поплављенима у сремском селу Јамена.

Румљани су са задовољством пратили и аплаузом наградили и глумца Миленка Павлова, који је имао монодрамски шоу. Као и претходних година, на Културном лету су се представили и писци из Срема, а вече су употпунили музичари Стеве Чарлеје са песмама из тог дела Војводине.

Организатори су се потрудили да публици током пет јулских дана прикажу и циклус савременог руског филма. У Завичајном музеју организована је изложба

слика Бранка Орешчанина, а у холу Културног центра Румљани су могли да виде и слике Злате Протић и Саше Филиповића.

Велико интересовање посетилаца изазвала је презентација и изложба куглофа. Музеј „Геа“ из Сремских Карловаца представио се изложбом куглофа и модли за тај колач. Део атмосфере са Фестивала куглофа, који се већ тринаест година одржава у Карловцима, пренесен је те вечери у Руму, а мириси чоколадног, воћног и других вр-

ста овог колача мамиле су посетиоце, који су могли да их пробају и купе.

– Куглоф нас са сетом враћа у прошлост. Ми волимо да делимо рецепте, јер тако најбоље промовишемо куглоф који тражи љубав и стрпљење од домаћице. Процес ње-

гове припреме је посебан, а печење дуго траје, никада испод један сат. Најтраженији је куглоф са чоколадом у комбинацији са лешником и вишњама. Сваки мора да има путера и мало алкохола. Тамо где у обичним рецептима пише вода, у карловачки куглоф иде вино, јер га ми „много“ имамо – рекла је за наше новине Зорица Љубичић из Музеја „Геа“. На презентацији куглофа у Руми биле су и жене из Нерадина са својим производима.

Миленко Павлов

Концерт београдске групе „Електрични оргазам“ због најављене кише одложен је за 22. август.

Румско Културно лето организују Завичајни музеј, Градска библиотека „Атанасије Стојковић“ и Културни центар, а манифестација се одржава под покровитељством општине.

Од програма предвиђених за наредни месец издвајамо два концерта на Градском тргу. Седмог августа наступиће тамбурашки ансамбл „Зоруле“ из Новог Сада, а сутрадан Веуонсе Tribute из Београда. Поред концерата, у августу ће бити приказан још један филмски циклус, биће представљено неколико романа и монографија, а љубитељи позоришне уметности моћи ће да виде представу „Цепови пуни камења“ и дечију „Вук и три прасета“.

Д. Р.

врло посећен био је и Фестивал забавне музике „Златни мелос“.

Дечја карневалска поворка је имала свој дан, а претпоследњег дана променадом је прошетала и велика међународна карневалска поворка. Исте вечери одржани су концерти група Ван Гог и Фантастик бенд. У недељу, последњег дана, одржан је Фестивал фолклора, а затим шоу Марине Аксентијевић и концерт ЈУ групе.

У пратећем програму организована је дечја карневалска олимпи-

јада, одржан фестивал цвећа, хортикултуре и старих заната, затим спуст низ Западну Мораву, Стрит фудбал Србија и Дани александровачког – жупског вина. За седам дана карневала наступило је више од 5.000 учесника, а њих је, према проценама, пратило око 200.000 посетилаца.

Организатор свих ових дешавања је Туристичка организација Врњачка Бања, уз велику подршку општине и бројних спонзора.

Д. Ивановић

Део шарене поворке

ЉУБОВИЈА

Одушевљени регатом

На овогодишњој Дринској регати учествовало је око 1.000 чамаца са више од 10.000 регаташа, међу њима и неколико стотина пензионера. Сви они су се без икаквих потешкоћа спуштали низ Дрину пуних девет сати колико је било потребно да се стигне на циљ, ушће реке Љубовије код Љубовије. Стаза од Рогачице до Љубовије, маршрута је којом већ традиционално, друге суботе у јулу, плове заљубљеници у Дрину.

– Пловити овом дивном реком, уживати у њеном прелепом приобаљу и дружити се са регаташима из разних крајева Србије и из иностранства, доживљај је који се памти и који старијим особама посебно годи – рекла је Гордана Остојић, пензионер из Београда.

М. М.

ЛОЗНИЦА

Обележен дан УПРУПОЛ-а

Удружење пензионисаних радника унутрашњих послова Лознице (УПРУПОЛ), 16. јуна ове године обележило је свој дан, осмогодишњицу оснивања и рада.

Ово је прва невладина, неполитичка и недобитна организација, односно удружење које је икад регистровано у историји службе унутрашњих послова у Лозници. Циљ удружења је окупљање и дружење пензионисаних радника унутрашњих послова, пружање помоћи најугроженијим члановима, сарадња са другим удружењима у Србији, организовање излета и сусрета и сл.

Поводом дана УПРУПОЛ-а одржана је свечана седница Управног одбора у проширеном саставу, на којој је председник Рајко Видић изложио шта је све урађено у протеклих осам година.

У оквиру социјално-хуманитарних активности, а поводом обележавања свог дана, Удружење је за 32 најугроженија члана набавило пакете помоћи. Основни критеријуми за доделу ових пакета били су: пензије ниже од просечне у Србији у 2013. години, старији, болесни и чланови који живе сами.

Овај пројекат је са 80.000 динара подржала градска управа Лознице, а његова реализација је наишла на веома позитивне реакције чланова.

З. С.

ТРСТЕНИК

Концерт на летњој позорници

КУД „Живојин Вукадиновић“ из Медвеђе код Трстеника одржао је 13. јуна традиционални концерт на летњој позорници коју су саградили сами чланови овог културно-уметничког друштва.

– Пред бројним љубитељима фолклора, поред домаћина, наступили су КУД „Јелек“ из Подунаваца, КУД „Врњачки вез“ из Врњачке Бање, КУД „Цар Лазар“ из Лазареваца, чланице етно певачке групе „Корнелије Станковић“ из Трстеника, а први пут се публици представио пионирски ансамбл домаћина и њихова женска певачка група – рекао нам је Каица Брадић, председник Културно-уметничког друштва „Живојин Вукадиновић“.

Д. И.

БЕЛЕ ВОДЕ

Заједно на путовање

Пензионери из београдског насеља Беле воде организовали су излет до манастира Свети Роман и Покров свете Богородице у Ђунису. С њима су кренуле и комшије, пензионери са Чукаричке падине, Железника, Раковице, Видиковца, Церак-Винограда и Жаркова.

Поред ових знаменитих светиња, посетили су и Рибарску бању и стару српску престоницу – Крушевац и цркву Лазари-

цу где су, по легенди, причешћени српски јунаци пре одласка у Косовски бој.

Пензионери из Београда провели су диван дан уживајући у богатству и немерљивој лепоти овог краја.

М. Р.

НОВИ САД

Честитке за рођендан

Ида Сабо витална и са 99 година

Представници Удружења пензионера града Новог Сада, Драгица Зелембаба, Драган Мискин и Милена Жарковић, посетили су другарицу Иду Сабо, и уз честитке за њен 99. рођендан уручили јој почасну чланску карту удружења и пригледан поклон.

У богатој биографији Иде Сабо, која воли да је ословљавају са „другарице“, треба споменути да се као млада текстил-

на радница прикључила радничком и синдикалном покрету и СКОЈ-у. Била је међу организаторима устанка у Словенији 1941, и члан Главног штаба НОВ-а Словеније. После ослобођења обављала је одговорне политичке дужности у партијским, синдикалним и државним органима АП Војводине и Србије.

Говорећи о свом животу ова крепка старица, која има две ћерке, шесторо унучади и четворо праунучади, истакла је да је била сведок многих страдања, али да памти само оно добро и лепо, а посебно дружење и излете са пријатељима.

– И поред тешкоћа имала сам богат и квалитетан живот, и жао ми је што омладина овако живи и што ће с временом заборавити да се и другачије могло живети – рекла је Ида Сабо. **Д. К.**

СРЕМСКИ КАРЛОВЦИ

Изложба ручних радова

Општинска организација Савеза инвалида рада Сремски Карловци је, 21. јула, у част крсне славе Свети Прокопије, организовала изложбу ручних радова својих чланова у ресторану „Сремски кутак“.

На овој програмској манифестацији карловачких инвалида рада окупило се око 130 чланова из 17 општинских организација СИР из целе Војводине, који су у Саборној цркви Свети Никола присуствовали и обреду резања славског колача. Куме славе биле су Иванка Танасковић и Ката Дејановић.

Према речима Стане Свиларов, председнице СИР Војводине, изложбу ручних радова подржало је и делимично финансирао Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања. Нада Першић, председница ОО СИР Сремски Карловци, истакла је да су изложене предмете израдиле вредне жене из њихове секције „Карловачке ткаље“, које имају и свој разбој, а производе „златних руку“ похвалио је и Станко Нимчевић, потпредседник СИР Србије. **М. М.**

НИШ

Излет у историју

Друштво за неговање слободарских традиција Србије из Ниша организовало је, у оквиру програма обележавања стогодишњице Првог светског рата, обилазак споменика и спомен-обележја у Србији. Шездесетак чланова овог друштва, предвођени председником Миодрагом Милићем, пуковником у пензији, посетило је Музеј Понишавља у Пироту и Грчко и Српско војничко гробље.

У Музеју Понишавља, где је снимљен и део филма „Зона Замфирова“, Нишлије су могле да виде бројна лична одличја

бораца са ових простора, учесника Балканских и Првог светског рата, а на брду Метиљавица код Пирота положили су венце на Грчком и Српском војничком гробљу.

Пред спомеником на Српском војничком гробљу, на коме је уклесана цифра од 7.657 палих бораца из Пирота и пиротског краја у Првом светском рату, о њиховој храбрости и албанској голготи говорио је Топлица Стефановић, председник Удружења ратника 1912–1920. године и секретар Општинске организације резервних војних старешина. Гости из Ниша нису пропустили да одају пошту и положи венац и на гроб Екатарине Левандис Станковић, Гркиње чијим је залагањем, уз помоћ добрих људи, и саграђено грчко гробље. **С. П.**

БЕЛА ПАЛАНКА

Изборна скупштина

На изборној скупштини удружења пензионера „Курило“ општине Бела Паланка, одржаној крајем јуна, изабрано је ново руководство. За председника удружења је изабран Часлав Илић, за потпредседника Слободан Ђорђевић, а за секретара Томислав Марковић. У Извршни одбор изабрани су: Часлав Илић, Душан Јовановић, Божидар Спасић, Биљана Вељковић, Слободан Ђорђевић из Долца, Слободан Ђорђевић из Беле Паланке, Јовица Ђорђевић, Томислав Марковић, Вукадин Јонић и Стратимир Николић. **Д. Ј.**

ИЗЛОЖБА РУКОТВОРИНА ВРАЧАРСКИХ ПЕНЗИОНЕРА

Вредне руке трећег доба

Удружење пензионера београдске општине Врачар 10. јула је организовало прву изложбу рукотворина које су сачинили чланови недавно оформљених секција – радионице ручног рада и ликовне секције. Овај догађај отворила је Мирјана Лилић, која води секцију ручног рада и која је и била иницијатор да се ове секције оформе.

– Само име ове установе, удружење пензионера, довољно симболизује све напоре које годинама чини група ентузијаста. Ми имамо традицију одржавања културних манифестација, па бих слободно рекла да је то наш задатак и подстицање активности наших пензионера на обогаћивању и развоју њихових стваралачких способности. Вредне и креативне руке наших чланица створиле су ово шаренило лепоте и љубави уткане са сваком нити – рекла је на отварању Мирјана Лилић.

Председник Удружења пензионера општине Врачар, Слободан Ребић, изразио је велико задовољство због почетка рада ових креативних секција и пожелео свима да буду што активнији.

– На Врачару има око 15.000 пензионера, што је заиста велики

број. Наше удружење има један од најлепших простора у граду и ја вас овом приликом позивам да максимално користите овај простор у дружењу, игри, веселу и свим осталим организованим активностима које побољшавају квалитет живота пензионера – поручио је Слободан Ребић.

Пресецање црвене врпце на уласку у изложбени простор

претходна два месеца, откада су секције почеле са радом. Доброј атмосфери допринели су и чланови литерарне секције који су говорили своје песме о животу и љубави.

Иначе, ликовна секција састаје се једанпут недељно, литерарна једном месечно, а радионице ручних радова одржавале су се сваког другог уторка, док се сада због

учинило је овај догађај још свечанијим. Били су изложени везени, штрикани и хеклани радови, предмети украшени декупаж техником, ручно рађен накит, као и први радови чланова ликовне секције, и све то настало у

годишњих одмора прави пауза до септембра. Поред тога, успешно функционише и фолклорна секција, а најстарији Врачарци редовно уживају и на излетима.

– Око 2.500 врачарских пензионера је активно у нашем удру-

Мирјана Лилић и Слободан Ребић

жењу, а њега чине четири месне организације и свака једном месечно организује излет, што значи да имамо излете готово сваке недеље. Пуно се путује, обилазе се манастири и друге знаменитости, организују се сусрети са пензионерима из других градова. Такође, у овом нашем простору, у Крунској 38, организујемо дружења сваког петка и увек буде лепо – каже Слободан Ребић.

Јасно је да члановима овог београдског удружења не недостаје ни активности, ни креативности, а такав однос према животу и годинама можда најбоље описују стихови најстаријег члана литерарне секције, Душана Маљевића: „Није важно да л’ је пета, педесета или стога, већ је важно како живиш, нико нема два живота. Није важан родни лист, бројеви и/’ слова само, ми смо стари онолико кол’ко себи допуштамо...“ **Весна Кадић**

ДОРЂОЛСКЕ ПЕНЗИОНЕРСКЕ СПОРТСКЕ ИГРЕ

Трка са унуцима

На спортским играма пензионера „Дорђолијада 2014“, одржаном крајем јуна у организацији Удружења пензионера београдске општине Стари град, окупило се око 400 љубитеља спорта и Дорђола, а активно је учествовало 315 такмичара у 105 екипа. Учесници су били чланови двадесет два удружења пензионера из Београда, као и удружења из Панчева, Ковачице, Крагујевца, Неготина, Бујановца. Посебно је било запажено учешће пензионера из дијаспоре – Српског друштва „Синђелић“ из Гетеборга у Шведској. Посетиоце и учеснике на отварању су поздравили

председник Организационог одбора „Дорђолијаде 2014“, Душан Максимовић, председник општине Стари град, Дејан Ковачевић, представник Скупштине града Београда, Драгољуб Кочовић, као и председница Удружења пензионера Старог града, Снежана Шантић.

Такмичење је реализовано у пет спортских дисциплина на стадиону Фудбалског клуба Дорђол. Пензионери су се надметали у пикаду, пеналима на мале голове, слободном убацавању лопте у кош, боћању у шаху.

Најбољима су уручене злат-

не, сребрне и бронзане медаље, а удружењима захвалнице за допринос и учешће на овој спортској манифестацији.

Пре такмичења уприличен је велики масовни јавни час фитнес вежби за пензионере и међугенерациска трка изненађења на 20.000 милиметара у којој

су учествовали предшколци са бакама и декама.

Иначе, главна идеја ове манифестације је да се спортско-креативним активностима промовише здрав дух у здравом телу, и да се покаже да се и у трећем добу може бити активан у свим областима живота. **Ј. Оцић**

Заостала пензија – предмет оставинске расправе

? Б. Вучићевић: Мој свекар је преминуо 5. марта ове године. С обзиром на то да се пензије исплаћују уназад, тј. са закашњењем од једног месеца, занима ме коме припадају заостала новчана средства која он није могао да добије. Да ли заостала новчана давања уплаћујете на текући рачун премицуло и то представља предмет оставинске расправе, или тај новац шаљете некоме од чланова породице који је имао овлашћење за текући рачун преминулог?

Одговор: У случају смрти корисника пензије, право на исплату доспелих неисплаћених износа пензије има законски наследник покојног пензионера који је одређен оставинским решењем надлежног суда. Након завршене оставинске

расправе, законски наследник покојног корисника пензије прилаже оставинско решење филијали Фонда ПИО која је вршила исплату пензије покојном пензионеру са захтевом за исплату доспелих неисплаћених износа пензија.

Подаци о оствареном стажу

? Н. Којић: Запослио сам се 1. 9. 1973. године. Имао сам прекид радног стажа због одслужења војног рока од 29. 4. 1975. до 2. 3. 1976. године, а остало време до 19. 6. 2001. провео сам радећи у Србији. Од 20. 6. 2001. године до данашњег дана радим у Републици Српској. Интересује ме када пуним 40 година радног стажа због одласка у пензију. Напомињем да никада нисам имао ни повећања ни смањења пензијског стажа.

Одговор: Треба да знате да се време проведено на редовном одслужењу војног рока не признаје као стаж осигурања, нити се накнадном уплатом доприноса може регулисати као стаж. Такође, обавештавамо Вас да Фонд ПИО Србије не прима захтеве упућене електронским путем, као што на овај начин не доставља ни решења, потврде, нити податке о оствареном стажу. Међутим, Фонд је омогућио својим корисницима и осигураницима да лако и брзо дођу до података о свом стажу. Наиме, на шалтеру сваке филијале Фонда, уз личну карту, можете

добити одштампан листинг података о стажу који сте остварили у Србији. Уколико имате недоумице у тумачењу података приказаних у листингу, можете се обратити служби правне помоћи у некој од филијала Фонда ПИО.

За информацију о томе колико сте тачно стажа осигурања остварили на територији Републике Српске потребно је да се обратите Фонду ПИО Републике Српске. С обзиром на то да је реч о другој држави, Фонд ПИО Србије нема увид у податке о стажу оствареном на њеној територији.

Породична пензија за удову I

? Н. Стоичков: Мени као удови и детету признато је право на породичну пензију почев од 1. 3. 2003. године. Пошто у моменту смрти супруга нисам имала прописане године живота, занима ме да ли ја могу са одређеним годинама да поднесем захтев за самосталан одлазак у пензију?

Одговор: Удови се право на пензију цени у односу на моменат смрти супруга, односно моменат престанка права детета на породичну пензију. Значи,

уколико у моменту када Вашем детету престане право на породичну пензију имате навршених најмање 45 година живота, Ви испуњавате услов за оствари-

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

вање права на породичну пензију у будућности, али тек када навршите године живота прописане Законом о ПИО.

У овој години удова може остварити право на породичну пензију са навршеном 51 годи-

ном и 6 месеци живота. Табеларни преглед услова за остваривање права на породичну пензију у наредном периоду можете погледати на сајту Републичког фонда ПИО www.pio.rs, у одељку „остваривање права“.

Породична пензија за удову II

? Б. Јовановић: Отац ми је умро 2000. године, а био је инвалидски пензионер. Мајка је у тренутку очеве смрти имала 41 годину, а за остварење пензије требало је 43 године. Поднела је исте године захтев и тада је одбијена. Да ли има право на пензију и када може да је оствари (рођена је 1. 11. 1959).

Одговор: Према одредбама Закона о ПИО, да би удова могла да оствари право на породичну пензију, потребно је да је у моменту смрти супруга имала навршених најмање 45 година живота. Будући да наводите да је Ваша мајка у тренутку смрти Вашег оца имала навршену 41 годину живота, она не испуњава услов за остваривање права на породичну пензију.

Ситуација може бити другачија уколико је постојало дете које је остварило право на породичну пензију након смрти Вашег

оца, а Ваша мајка је обављала родитељску дужност према детету. У том случају се право на породичну пензију удове цени у односу на моменат када је детету решењем престало право на породичну пензију.

То значи да уколико је удова у моменту када је детету престало право на породичну пензију имала навршених 45 година живота, може остварити право на породичну пензију у будућности, када наврши прописане године живота.

До краја године по старим условима

? М. Деже: Када могу добити доказ о престанку запослења, интересује ме датум и месец? Деветог октобра 2014. године пуним 60 година живота, а 1. 9. 2014. имаћу 35 година радног стажа. Са којим датумом могу да поднесем захтев за престанак запослења ради одласка у пензију?

Одговор: Према подацима које сте навели, Ви испуњавате ове, 2014. године услов за остваривање права на старосну пензију када навршите 60 година живота. С обзиром на наведено, Ви можете да раскинете радни однос када Вама одговара, с тим што то можете учинити најкасније до 30. децембра, а захтев поднети најкасније 31. децембра 2014. да бисте остварили право на пензију по условима који важе у овој години.

Наш савет је да не чекате крај године да поднесете захтев за пензионисање због великих гужви, већ радни однос можете раскинути и захтев поднети после навршења 60 година живота, током октобра или новембра. Оно што треба да знате јесте да се у радни стаж рачунају само оне године за које су плаћени доприноси за ПИО, па би било добро да проверите да ли Вам је послодавац редовно уплаћивао доприносе.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВИЧИЋ	ВРСТА ЗИМСКОГ ТАЛОГА	НЕМАЧКИ ФИЛОЗОФ, ГЕОРГ	МУШКО ИМЕ	ГРЧКИ БОГ ЛУЖНОГ ВЕТРА	МОНАХ, КАЛУЂЕР	ГРАД НА СИЦИЛИЈИ У ИТАЛИЈИ	СИМБОЛ АКТИНИЈУМА
РАВНА ПОВРШИНА							
УПОРИШТЕ							
ДЕО ЕЛЕК- ТРОМОТОРА							ВЕЛИКИ ГРЕБЕН, ХРИД
ОЗНАКА ЗА АЛТ		ОЗНАКА НЕМАЧКЕ ИСПРАВЉАЧ		ВРСТА КОЛАЧА АРИЈА, МЕЛОДИЈА			
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	СТАТУА ЗАШТИЋЕНИ ИЗУМ				ВРСТА МАЧА (МН.)	ОЗНАКА РЕОМИРА КОЛОСИ, ДИВОВИ	
ПОЧИСТИТИ МЕТЛОМ							
СТАРОГРЧКИ ПИСАЦ							
ВРСТА ИНСЕКТА							
ЕКАВСКИ (СКР.)			ПРЕВОЈ НА ВЕЛЕБИТУ РАДНИ ДЕО КОЛЕКТИВА				
НЕТО (СКР.)				ИМЕ ПЕВ. ПОПОВ ТЕРАТИ ИНАТ			
РАСТВАРАТИ							ЛУКСУЗНИ СТАН
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ДУБОКИ БУНАРИ ТУЂИНАЦ					ПРВО СЛОВО ЛИЧНА ЗАМЕНИЦА	
ОЗНАКА ЗА СЕВЕР		СИМБОЛ РАДИЈУМА ПРЕВРЕМЕНО			ОПУС (СКР.) ИМЕ ПЕВ. СУМАК		
ЛИВАДА, ПАШЊАК							
РОМАН ТОЛСТОЈА							
ИМЕ ГЛУМИЦЕ ЛАНЧИЋ						ОЗНАКА ЗА ТОНУ ИРИНА ОДМИЛА	
НЕУПО- ТРЕБЉАВАНИ					ИМЕНИЦА (СКР.) УЛИЦА (СКР.)		
ОЗНАКА АУСТРИЈЕ		РОГОЗИНА ОЗНАКА ЗА РАЗРЕД					
СИМБОЛ ЗА ХРОМ			ПОЛЕТ, ЗАНОС				

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА: искорақ, слапови, караван, амарила, забити, рино, с, мин, спа, ац, стан, раст, зи, а, татар, камара, галенит, амонити, тежити, алеја, ж, рина, га, јо, пар, пасмина, о, тркач

Некад и сад

Примедбе без основа

Једно од актуелних питања, које највише интересује широки круг осигураника, односи се на могућност побољшања самог пензионог осигурања. У овом погледу треба одмах напоменути да многи недовољно обавештени чине примедбе пензионом осигурању, које уопште немају основа. Приговор који се често чује састоји се у томе што се вели: од чега ће намештеник живети када је без посла? Он плаћа за осигурање у старости, а нема од чега да обезбеди дневни живот? Ми можемо на овај приговор да одговоримо само толико да пензионо осигурање за изнемоглост, старост и смрт не спроводи осигурање за незапосленост. Не може се од пензионог осигурања тражити да обезбеђује ризик за који оно не наплаћује премије. Приноси за помагање у незапослености плаћају се јавним берзама рада а не пензионим заводима.

(Извештај о раду Пензионог завода за службенике у Београду од 1938. до 1939, Београд, 1940)

Очекивани раст запошљавања

Главни налази „Анкете послодаваца 2014“ показују да су стопе креирања и гашења послова 7,7, односно, 8,1 одсто, што даје благо негативну нето стопу креирања послова од минус 0,4 процента у 2014. години. Прогнозирана стопа за наредну годину је позитивна и износи 2,6 одсто. Ис-

траживање је показало и да се раст запошљавања у 2014. очекује у сектору трговине (4,7), транспорта (0,9) и других услужних делатности (0,3 процента). Пад је предвиђен у пољопривреди (-3,5 процената), рударству (-2,6), произвођачким делатностима (-2,3), грађевини (-3,8) и финансијским услугама (-1,0 процената).

У овој години раст запошљавања очекује се у региону Београда (0,7 одсто) и Војводине (један проценат). Скоро неутрална стопа раста, од 0,1 одсто, очекује се у јужној и источној Србији, док се негативна стопа раста очекује у региону Шумадије и Западне Србије, од -1,5 одсто. У наредној години натпросечна стопа раста очекује се у региону Војводине (3,3 процената).

„Анкету послодаваца“ – национално истраживање међу послодавцима у Србији – спровео је тим Националне службе за запошљавање у сарадњи са пројектом „Поддршка креирању политике запошљавања заснованом на подацима“, који финансира Европска унија. Реч је о четвртој анкети овог типа која се спроводи на годишњем нивоу, а истраживање је обухватило око 7.300 предузећа у Србији.

J. O.

Да ли сте знали ...

– да на старословенском језику реч „бања“ означава купку, а на руском оно што зовемо сауном?

Дрвена кућица у којој температура до-

стиже 100°C, висока влажност ваздуха, снопови гранчица од храстовог или брезиног дрвета који служе за масажу и, напоследку, третман купањем у оближњем леденом језеру или поливањем хладном водом, забележили су изненађени средњовековни хроничари у „земљама Словена“.

– да су Карлове Вари не само једно од најпознатијих бањских лечилишта у Европи, већ и место где је произведена „бехеровка“ – карловарски 13. извор и

чешко национално пиће, чији тајни рецепт садржи разне врсте биља, корења и карловарску воду? Карлове Вари добиле су име по Карлу IV, владару Чешке и касније Светог римског царства, који је по легенди открио лековита својства тамошњих термалних извора.

– да је једна од туристичких атракција Тирола термално одмаралиште Aqua dome? Смештено на обронцима Алпа, привлачи пажњу футуристичким из-

гледом три лебдећа отворена базена у облику тањира, која подводном музиком, светлосним ефектима и температуром до 36°C гостима пружају одмор и релаксацију.

– да име Бања Лука нема никакве везе са речју „бања“ у значењу лечилиште или термални извор, већ са аварском речју „бајан“ која означава владоца хорде, а у словенске језике је ушла у исквареном облику „бан“? „Бања“ у имену Бања Лука остатак је старословенског присвојног придева „бањ“. Дакле, Бања Лука је уствари Банова Лука.

– да је најпосећенија наша бања у 2013. години била Врњачка Бања са 156.240 долазака? Највећа бања у Србији лежи на седам минералних извора од којих се четири користе у терапеутске сврхе, док се вода са три извора флашира и користи као природна минерална вода за пиће. Лековитост ових извора познавали су и Римљани који су на месту данашње Врњачке Бање саградили лечилиште Aqua Orcinae.

Три тачке

Кад је нашем човеку свега преко главе, он једноставно изађе на улицу. А кафане, хвала богу, на сваком ћошку!

Данас нико не зна шта је било јуче, али се сви праве паметни кад је у питању боље сутра.

Наука није права уколико на свако ЗАШТО нема бар два ЗАТО.

У причи ЦВРЧАК и МРАВ поучан је став:

боље цврчак један дан, него цео живот мрав.

Човек с правом оне који га терају да ради криви, кад види како лепо може од нерада да се живи.

Шта тек да раде они што не раде, кад се ови што раде убијају од досаде?

Како да коначно на прошлост ставимо тачку, када иза сваког од протеклих догађаја стоје три тачке.

Никола Ц. Станковић

(Х)уморне мисли

Да је неки други народ најбољи на свету, непрестано би се хвалио. А нама је доста што знамо какви смо.

Временска прогноза: оптимисти ће имати лепо лето и благу зиму, а песимисти летњу жегу и зимске мразеве.

Имамо плодну ораницу, воду за заливање и повољну климу... Још нам само фале руке и мотике.

Мене друштвени положај штити од мита. Сиромашан сам да бих га давао, неважан да бих га добијао.

Ми јесмо као народ сламка међу вихорове, али смо као појединци јунак до јунака.

Имућни људи питају пошто свет, а сиротиња, пошто хлеб?

Ко је већи у животу, већи је и у читуљи.

Љубитељи бокса и рвања не маре што тих спортова више неће бити на олимпијади. Ушли су у фудбал, кошарку, рукомет...

Витомир Теофиловић

Социјала

После Мундијала игра се наставља земаљском лоптом. Сви стрепе од почетног и завршног ударца.

Траг транзиције је препознатљив: има огромне стопе незапослености.

Хуманизам је, нажалост, све даљи од ренесансе.

Не може стандард свима само да расте. Многима је и све тежи.

Да би се постало неко и нешто, потребно је радити, бар нешто.

Велика и Мала заблуда су два најпосећенија места! Нема тога ко тамо није свраћао.

Опасујте се док можете! Добра је то храна.

Да немамо смисла за хумор много тога би нам изгледало још теже.

Шта да се ради? Све што је корисно, а није забрањено. Није време за бирање.

Слободан Дучић

brine o Vašem zdravlju!

Ovlašteni OMRON servišni centar

www.prizma.rs

5% POPUST za gotovinsko plaćanje

PENZIONERI sa poslednjim penzionim čekom

12 18 24 rate

Svim udruženjima penzionera nudimo mogućnost saradnje na realizaciji akcije prodaje kućnog medicinskog programa

digitalni automatski aparat na nadlakticu ruke

M1 Plus

OMRON

5700 din.
(cena sa porezom)

KLINIČKI ISPITAN

memorija za 21 rezultat merenja sa datumom i vremenom • detekcija nepravilnog pulsa • pregledan displej

digitalni automatski aparat na nadlakticu ruke

M3

OMRON

7800 din.
(cena sa porezom)

Intelli sense

grafički indikator nivoa krvnog pritiska • vodič za pravilno omotavanje manžetne • detekcija nepravilnog pulsa i pomeranja tela u toku merenja • memorija za 60 rezultata merenja sa datumom i vremenom

digitalni automatski aparat na nadlakticu ruke

M6 W

OMRON

10800 din.
(cena sa porezom)

Intelli sense

univerzalna manžetna za sve obime ruke (22-42 cm) • memorija za 2x100 (za dva korisnika) rezultata merenja sa datumom i vremenom • detekcija nepravilnog pulsa • ukazuje na pokrete tela tokom merenja • sistem duple kontrole merenja

GlucoSure AutoCode

Sistem za određivanje koncentracije šećera u krvi

NOVO

• BEZ KODIRANJA
• 6 meseci rok upotrebe traka
• rezultat za 6 sekundi

5 GODINA GARANCIJE

Aparat napredne biosenzorske tehnologije i izuzetno malih dimenzija. Za merenje je potrebna samo jedna kap sveže kapilarne krvi (zapremine 1µl) koju prinesete test traci. Posедуje memoriju za 300 rezultata merenja i prosečne vrednosti za 7, 14 i 30 dana. Lako se održava (nema potrebe za čišćenjem tragova krvi)

Walking style III

brojač koraka

OMRON

3600 din.
(cena sa porezom)

NOVO

2D SENSOR

2D senzor • meri broj pređenih koraka i pređeno rastojanje • meri sagorene kalorije i masnoću

C28P

kompresorski inhalator

OMRON

7800 din.
(cena sa porezom)

tih, jednostavan za rukovanje i čišćenje • nizak ostatak neisparenog leka • omogućava efikasno dopiranje leka do najnižih i najsitnijih disajnih puteva

BF214

vaga za određivanje masnoće u telu

OMRON

6600 din.
(cena sa porezom)

digitalna vaga za precizno merenje telesne težine, sistem za određivanje količine masnoće, procenta skeletnih mišića i BMI • lako razumljiv i pregledan displej • memorija za 4+1 korisnika

Eco Temp Basic

digitalni termometar

OMRON

800 din.
(cena sa porezom)

za oralnu, aksilarnu i rektalnu upotrebu • rezultat merenja za 60 sekundi (rektalno) • vodootporan • zvučni signal označava kraj merenja • u memoriji se čuva poslednji rezultat merenja

Beograd • (011) 32 86 555 • Pop Lukina 12 (ugao Brankovog mosta)
Kragujevac • (034) 330 200 • Kumanovska 8 • Novi Sad • (021) 66 10 718 • Šafarikova 9
Subotica • (024) 552 926 • Matka Vukovića 5
Niš • (018) 255 770 • Svetozara Markovića 1 • Kraljevo • (036) 334 500 • Cara Lazara 46

0800 200 000
besplatan poziv

Pre upotrebe: pročitatе uputstvo i konsultujte lekara! Servis obezbeđen - Garantni rok od 2 do 3 godine!

Aparati su baždareni kod Direkcije za mere i dragocene metale